

Datum: 17.09.2026

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Aleksandar Šapić; Grad Beograd; Sekretarijat za zaštitu životne sredine

Napomena:

Površina: 1108

Naslov: Kako smo dozvolili da nas ambrozija pobedi

Strana: 26,27

26

Redovni napad korovskog polena

Kako smo dozvolili da nas ambrozija pobedi

Pre nedelju dana u više medija objavljena je vest da je sezona ambrozije "na vrhuncu".

Za one koji pate od alergije na ovaj korov – a to je između 10 i 20 odsto stanovništva Srbije – ovo nije bila nikakva vest: oni su osetili dolazak ambrozije još u julu i, kao i svake godine, olakšanje će primetiti tek u oktobru kada prestane sezona

Svake godine je isto, ako ne i gore: u julu ili avgustu počinje naglo curenje nosa "ni iz čega", rafalno kihanje, svrab u očima i grlu, peckanje na ustima... I tako nedeljama i mesecima. Ako uzmemo "sredinu" – da 15 odsto ljudi u Srbiji pati od alergije na polen ambrozije – to u brojkama znači da oko milion građana svih uzrasta ima veoma velike zdravstvene poteškoće tokom četvrtine svake godine.

A ta brojka nije konačna. To što neko sada nije alergičan na ambroziju (ili bilo šta drugo), ne znači da neće postati u narednim godinama. I problem će se samo povećavati i sve više ljudi će biti "izbačeno iz stroja" na tri meseca godišnje, ili će im barem privremeno biti znatno pogoršan kvalitet života.

Svake godine ponavljaju se isti save-ti – pranje kose i tuširanje nakon svakog dolaska iz spoljne "neprijateljske" sredine kući, zatvaranje prozora tokom noći, jutro i večeri, posete lekaru i po njegovoj preporuci antihistaminici, redovno i što češće ispiranje nosa slanim rastvorom, sušenje veša u kući, a ne van nje... Međutim, dokle će građani sami da se brane od ovog nevidljivog – a i te kako stvarnog – neprijatelja? Kada će država da reši ovaj veoma veliki javnozdravstveni problem?

GDE SMO DANAS, POSLE 20 GODINA

Propisi postoje. Još 2006. godine Vlada Srbije donela je uredbu po kojoj je propisano ko sve mora da uništava ovu biljku, kada, na koji način i gde. I pre ove uredbе bila su uvedena neka merna mesta, a vest iz jula 2005. godine glasila je da je beogradski Sekretarijat za zaštitu životne sredine prvi put mapirao gde se nalazi ambrozija i da sledeće godine počinje njeno suzbijanje.

Procenjuje se da između 10 i 15 zrna polena ovog korova po kubnom metru može da izazove alergijske reakcije kod ljudi koji su osetljivi na ovaj polen. A gde smo danas, dvadeset godina nakon što je država propisala da ambrozija mora da se uništava?

Mediji su ovih dana javljali kako je koncentracija ambrozije prešla 1000 zrna po kubnom metru. A pogled u "istorijski" niz podataka izaziva zaprepašćenje: rekordna koncentracija polena zabeležena je krajem avgusta 2019. u Obrenovcu, čak 2136 zrna po kubnom metru, a čak pet merenja iz 2025. našla su mesto u "top 20" listi za period 2016–2025.

Valja se setiti: u oktobru 2016. Godine, taman što je minula sezona ambrozije, Goran Vesić je dao čvrsto obećanje. "Potpuno ćemo uništiti ambroziju u Beogradu", glasio je naslov u "Blicu", dok je tadašnji gradski menadžer dalje u tekstu objašnjavao kako će Grad "doneti akcioni plan za potpuno uništavanje ambrozije koja će se tretirati prema predlogu Zavoda za biocide na 74 hektara".

Epilog ove najave su Beograđani jasno mogli da vide sledeće godine, kada se, na dva postojeća merna mesta – Zelenom brdu na Zvezdari i Novom Beogradu – koncentracija udvostručila, kako u ukupnom izmerenom broju zrna polena tokom cele sezone, tako i dnevnom maksimumu (Novi Beograd sa 318 na 554 zrna, Zeleno brdo sa 223 na čak 670 zrna).

No, i ove izmerene vrednosti bile su "mala maca" za ono što se merilo 10 godina kasnije: u međuvremenu je za Beograd dodato još jedno merno mesto (Čukarica), pa su dnevni maksimumi za 2025. godinu glasili: na Čukarici – 984, na Zelenom brdu – 992, a na Novom Beogradu čak 1010 zrna po kubnom metru.

Slično, u sezoni 2016. merno mesto Zeleno brdo na Zvezdari je zabeležilo ukupno 2625 zrna polena ambrozije po kubnom metru za celu sezonu, dok je na Novom Beogradu ta brojka iznosila 3298 zrna. Deset godina kasnije, rezultati su katastrofalni: na Zelenom brdu 10861 zrna po kubnom metru, na Čukarici 10364, a na Novom Beogradu 9973 zrna po kubnom metru za sezonu.

Poređenja radi, u tekstu u "Vremenu" iz avgusta 2011. godine nalazi se i tabela sa maksimalnim dnevnim iznosima koncentracije polena ambrozije za 2010. godinu, kao i tadašnjim ukupnim sezonskim merenjem: tada, 2010, najviša dnevna maksimalna koncentracija je zabeležena u Loznici (824 zrna po kubnom metru), a najveći ukupan broj zrna po kubnom metru u sezoni u Kuli (10.291).

Danas, dakle, Beograd rutinski prelazi ove, tada rekordne iznose, a rekorderi iz 2025. su ove vrednosti uveliko "prešli": Valjevo je imalo maksimalnu dnevnu koncentraciju od 1535 zrna po kubnom metru, a Obrenovac je zabeležio 12.308 zrna u celoj sezoni.

NEGDE JE ZAPELO 2022. U BEOGRADU

Na Portalu javnih nabavki vidi se da lokalne samouprave raspisuju javne nabavke za suzbijanje ambrozije, no očigledno to nije ni izbliza dovoljno da problem bude rešen, pa čak ni da se ne pogoršava.

Zanimljiva je situacija i u Beogradu: gradski Sekretarijat za zdravstvo je 2021. raspisao javnu nabavku prvo za monitoring i mapiranje, a potom i za suzbijanje i uništavanje ambrozije hemijskim putem na 30.000.000 kvadrata, odnosno, na površini od 3000 hektara. Ove nabavke dobio je Zavod za biocide, kao i onu sledeću, iz

Datum: 17.09.2026

Medij: Vreme

Rubrika: Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Aleksandar Šapić; Grad Beograd; Sekretarijat za zaštitu životne sredine

Napomena:

Površina: 1108

Naslov: Kako smo dozvolili da nas ambrozija pobedi

Strana: 26,27

Foto: Ivan Hrašovec

■ **Veći gradovi u razvijenim zemljama imaju programe suzbijanja ambrozije i uspešno ih izvode. I mi da nismo imali ovaj sunovrat, valjda bismo s tim programom, koji smo počeli pre dvadeset godina, uradili do sada nešto —Dr Elizabet Paunović**

2022. godine, takođe za 3000 hektara.

Međutim, nakon toga – ništa! Nema javnih nabavki u naredne tri godine, sve do leta 2026. kada je potpisan okvirni sporazum, opet sa Zavodom za biocide i medicinsku ekologiju, ali ovaj put na upola manjoj površini – 15 miliona kvadrata, odnosno 1500 hektara.

Prema važećem akcionom planu za suzbijanje ambrozije na teritoriji Beograda, za period 2021–2029, koji je napravio Biološki fakultet u Beogradu, u periodu 2021–2023. trebalo je da se napravi monitoring i suzbije ambrozija na 30 odsto teritorije Beograda, potom je 2023–2025 ta površina trebalo da poraste na 60 odsto teritorije, i onda od 2026. do 2029. da se ambrozija suzbije sa cele teritorije Beograda. Negde je nešto, očito, "zapelo" nakon 2022. godine, što je period koji se poklapa sa "upravljanjem" glavnim gradom Aleksandra Šapića.

Kako su za "Vreme" rekli iz gradskog Sekretarijata za zdravstvo, nakon 2022. godine Grad Beograd je poverio poslove vezane za uništavanje ambrozije javnim preduzećima poput JKP "Zelenilo-Beograd" i komunalnim preduzećima rubnih opština – samim tim više nije ni bilo javnih nabavki za uništavanje ambrozije.

Međutim, u odgovoru iz ovog Sekretarijata ne piše zbog čega je Grad ovo

uradio. Štaviše, oni navode da zbog specifičnosti ambrozije "svaki prekid aktivnosti podrazumeva potrebu za ponovnim monitoringom i kartiranjem njenog prisustva na teritoriji grada Beograda, kao i ponovno utvrđivanje realnih i potencijalnih žarišta širenja" – tim pre nije jasno zašto je nastao "prekid aktivnosti", pa sad sve mora ispočetka.

Takođe, nije jasno ni zašto monitoring kreće na 1500 hektara kad iz Sekretarijata sami navode da ukupni procenjeni obuhvat teritorije grada Beograda iznosi 8.660 hektara.

"Izmenama Generalnog urbanističkog plana grada Beograda došlo je do izgradnje i uređenja pojedinih neuređenih površina koje su ranije predstavljale potencijalna žarišta pojave ambrozije. Shodno tome, ranije izrađena mapiranja staništa više ne predstavljaju pouzdan i validan izvor podataka. Sprovođenjem javne nabavke usluga za monitoring, mapiranje i hemijsko suzbijanje korovske biljke ambrozije na teritoriji grada Beograda u 2026. godini, biće obezbeđeni uslovi za dobijanje realnije i ažurne slike o površinama pod ambrozijom na površinama obuhvaćenim monitoringom kad bude završen", kažu za "Vreme" iz Sekretarijata za zdravstvo.

"DA NIJE BILO OVOG SUNOVRTA..."

U julu 2026. Ministarstvo poljoprivrede je, iz nekog razloga, saopštilo da će uputiti zahtev svim gradovima i opštinama "da hitno dostave podatke o najvećim žarištima ambrozije i preduzmu mere za njeno uništavanje".

Međutim, prema rečima prim. dr Elizabet Paunović, penzionisane direktorke Evropskog centra za životnu sredinu i zdravlje Svetske zdravstvene organizacije, potrebno je da se u rešavanje ovog problema uključe pre svega Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo za zaštitu životne sredine, te da lokalne samouprave nemaju dovoljno kapaciteta ni sredstava za efikasno suzbijanje ambrozije.

"Stanovništvo gradova je posebno ugroženo ambrozijom, jer su više izloženi hemijskim štetnostima iz životne sredine i zagađenom vazduhu. Poznato je da zagađen vazduh negativno utiče na sluzokožu disajnih organa i na to da se lakše javljaju i alergijske reakcije. Zato i ne vidim svrhu da Ministarstvo poljoprivrede tu bilo šta radi", kaže za "Vreme" doktorka Paunović navodeći da se ambrozija najmanje javlja na poljoprivrednom zemljištu.

"To zemljište je obrađeno, tu postoje razne kulture – problem su zapuštena zemljišta, o kojima niko ne vodi računa", kaže doktorka Paunović, koja je, inače, pomenute 2005. godine, kada je Beograd počeo sistemsku borbu protiv ambrozije, bila i zamenica gradskog sekretara za zaštitu životne sredine.

"Problem ambrozije bi trebalo da rešavaju Ministarstvo zdravlja i životne sredine zajedno, interdisciplinarno, jer je reč o velikom javnozdravstvenom problemu", kaže Elizabet Paunović.

Na pitanje da li postoje primeri gde su se države ili lokalne samouprave uspešno izborile sa ovim problemom, doktorka Paunović navodi da i u okolnim zemljama postoje slični problemi.

"Međutim, veći gradovi u razvijenim zemljama imaju programe suzbijanja ambrozije i uspešno ih izvode. I mi da nismo imali ovaj sunovrat, valjda bismo s tim programom, koji smo počeli pre dvadeset godina, uradili do sada nešto", zaključuje naša sagovornica.

RADMILO MARKOVIĆ

27

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Društvo na radaru

Autori: Milan Radonjić

Teme: Direkcija za gradsko građevinsko zemljište i izgradnju Beograda; Gradske opštine

Napomena:

Površina: 1422

Naslov: Šta je niklo na zgarištu

Strana: 29,30,31

Društvo na radaru

KAKO NA LOKACIJAMA IZGORELIH RADNIČKIH BARAKA
I PROPALIH PREDUZEĆA PODIŽU PALATE

Šta je niklo na zgarištu

Zgrada Kineskog tržnog centra, u vlasništvu firme Enjub, gorela je čak dva puta, a kuriozitet je da su istoimenoj firmi izgorela dva objekta u istoj ulici. Na mestu izgorelih baraka preduzeća Rad, projekat nove desetospratnice izazvao je proteste građana

Milan Radonjić

VATRA JE JOŠ uvek gutala hektare borove šume Deliblatske peščare, kada je 26. avgusta Skupština Republike Srbije kroz amandman na Zakon o planiranju i izgradnji, odobrila mogućnost prenamene opožarenog šumskog zemljišta. Ta odluka samo je poslednja ilustracija bezobzirnosti vlasti koja već godinama mirno posmatra kako u Srbiji gore šume na lokacijama u blizini budućih vetroparkova, dok u urbanim centrima vatra nekako uvek pretihodi pripremi atraktivnog zemljišta za izgradnju, pomaže raseljavanju dotadašnjih stanara, ili ubrzava zakonske procedure za rušenje objekata koji su se na njima ranije nalazili. Takođe, kada vatra sagori krovove, zidove i sećanja na zaštitu spomenika, objekat se oglašava devastiranim, odnosno potencijalno opasnim, te se dozvole za uklanjanje dobijaju brže, a sam proces rušenja bitno se pojeftinjuje.

Oktobra 2006. godine izgorela je zgrada fabrike IKL na Paliluli (izgrađena 1923), neposredno pošto je fabrika dobila novog vlasnika. Požar je izbio prilikom seljenja jedne od mašina na novu lokaciju, odnosno sećenja pregradnih zidova brusilicom. Predrag Marić, tadašnji savetnik ministra unutrašnjih poslova, rekao je da su vatrogasci stigli na lice mesta u svega nekoliko minuta, ali da je sam poziv malo zakasnio.

Godinu dana ranije, 2005. godine, IKL je prodat za oko 500.000 evra firmi Evropamont koja je bila povezivana sa Darkom Šarićem i njegovim saradnikom Antunom Canajem, a za predsednika UO postavljen je Zoran Čopić, hapšen zbog šverca cigareta. Posle požara, vrednost preduzeća je „naglo porasla“ pa je novom vlasniku, Direct Capital, prodato za cenu od 14 miliona evra. Na mestu fabrike IKL

EPA / ANDREJ ČUKIĆ

u Knez Danilovoj, kompanija AFI Europe izgradila je luksuznu stambenu zgradu Central Garden.

Dugi spor i bunt prodavaca tekstila koji su godinama iznajmljivali tezge u nekadašnjem tramvajskom depou u Bulevaru kralja Aleksandra, sa gradskim vlastima, okončan je požarom u kome je taj objekat nestao u plamenu, avgusta 2014. godine. Reč je bila o veoma retkom i vrednom primerku rane industrijske i komunalne arhitekture u Beogradu koji je imao status zaštićenog kulturnog dobra. BIRN je pokušao da od Prvog osnovnog tužilaštva dobije odgovor na rezultate istrage o uzrocima požara, koje je to odbilo uz obrazloženje da se prema rezultatima istrage u radnjama nijednog lica ne stiču bitni elementi bilo kog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti, ali je odbilo da dostavi dokumentaciju iz istrage. Razlog je bio jer bi se, po oceni tužilaštva, tako „moglo ugroziti vođenje krivičnog postupka, ukoliko po sazna-

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Društvo na radaru

Autori: Milan Radonjić

Teme: Direkcija za gradsko građevinsko zemljište i izgradnju Beograda; Gradske opštine

Napomena:

Površina: 1422

Naslov: Šta je niklo na zgarištu

Strana: 29,30,31

Društvo na radaru

nju novih činjenica i novih dokaza, tužilaštvo eventualno donese odluku o pokretanju krivičnog postupka“.

Direkcija za građevinsko zemljište prodala je potom kompleks površine oko 4.300 kvadratnih metara po ceni od 4,15 miliona evra kompaniji BKA Development koja je na tom mestu izgradila luksuznu stambenu palatu *Landmark Residence*.

Decembra 2015. godine izgorele su barake građevinske firme Rad u Ulici Jurija Gagarina u blizini benzinske pumpe Sel. U njima se nalazilo Kulturno-umetničko društvo Rad, kao i istoimeni šah klub. Mediji su zabeležili fotografije na kojima se vide folklorasi koji su jedva uspeli da od vatre spasu narodne nošnje iznoseći ih na ulicu, pošto je vatra izbila dok je proba bila u toku. Ostaci izgorelih baraka sa pravom korišćenja zemljišta uskoro su prodati. Sticajem okolnosti upravo je kompanija Rad gradila *Stepenice* – prepoznatljive zgrade Bloka 63 orijentisane prema levoj obali Save ispred kojih je u međuvremenu, suprotno svakoj arhitektonskoj logici, nikao zid novih zgrada koje, kako govore stanari, ne samo da dodatno smanjuju ionako oskudno zelenilo, već i blokiraju svetlost i strujanje vazduha.

Na mestu gde su se nekada nalazile Radove barake, gradske vlasti 2023. odobrile su urbanističkim planom izgradnju luksuzne desetospratnice, a stanovnici beogradskog Bloka 63, dani su protestovali protiv ovog projekta, u zimu 2024. godine. Građani ovog dela Novog Beograda sa kojima smo razgovarali i dalje su odlučni da ne dozvole da se na ovom mestu izgradi još jedna zgrada.

Vlasnik predmetne parcele je Slađan Vrejić, koji je i odgovorno lice u firmi SDS Property solutions, u okviru koje posluju poznati restorani Bela reka i Džeri, oba – omiljene lokacije SNS elite. Vrejić je takođe 50 odsto vlasnik MPP Gagarin u kojoj isto toliki udeo ima firma Marera services. Ova firma je deo famozne Marera grupe koja je kupila palatu Beograđanka i palatu BIGZ, a koju je zastupao advokat Igor Isailović, blizak Siniši Malom i Ani Brnabić.

„Ova stvar se može gledati iz dva ugla. Prvi, krivičnopravni, nalaže da se u svakom slučaju kada nakon uništenja objekata u požaru ili na neki drugi način, dođe do promene građevinskih uslova i urbanističkih planova za tu lokaciju, promene vlasnika, prestanka prava zakupaca i slično, istraga ponovo otvori i da se ispituju oni koji su mogli imati motiv da do uništenja dođe“, govori za *Radar* Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbija.

„Jednako treba misliti i o drugoj stvari – da li su propisi i procedure takvi da zakonitog vlasnika zemljišta i objekta neopravdano ograničavaju u ostvarivanju svojih prava ili mu stvaraju neopravdane troškove. Ako su propisi u tom smislu manjkavi, onda te propise i procedu-

Osam porodica i dalje živi u kompleksu bivše kasarne, pošto nisu prihvatili ponudu novih vlasnika da napuste objekat uz nadoknadu sa kojom neće moći da sebi obezbede krov nad glavom. I u ovom objektu su izbila čak tri požara ove godine

re treba menjati, a ne nekom davati ideju da svoj problem može da reši jedino izazivanjem opšte opasnosti. I s druge strane, ako su propisi i procedure dobri, onda ih treba dopuniti pravilima koja će sprečiti da postojeći ili novi vlasnik placa od paljevine izvuče korist (npr. zabrana izmene namene zemljišta ili planskih dokumenata u nekom periodu) i tako otkloniti motive za izazivanje opšte opasnosti.“

Ilustrativno, krajem prošlog meseca kompanija ABL Solvent u vlasništvu Davora Macure dobila je lokacijske uslove za izgradnju stam-

beno-poslovnog kompleksa sa zgradama visokim od deset do dvadeset spratova na prostoru od 33 hektara nekadašnjeg IMT-a na Novom Beogradu.

Prethodno je od 2021. godine kada je Macurina ABL Solvent kupila IMT u ovom kompleksu izbijala gotovo u redovnim intervalima serija „spontanih požara“ koji su doveli do njegove potpune prostorne i funkcionalne degradacije. Nekadašnji gigant socijalističke Srbije goreo je 31. decembra 2021. godine, zatim 17. januara 2022, pa ponovo 17. jula 2022. i poslednji put 3. avgusta 2024. godine.

„Nekada strogo kontrolisana industrijska zona danas je prepuštena stihijskom propadanju..., neupotrebljivi objekti, nefunkcionalne zelene površine i betonske strukture nalažu hitnu potrebu za radikalnom transformacijom prostora koja će ovaj kompleks pretvoriti u gradsku oazu“, napominje se u dokumentu gradskih vlasti o lokacijskim uslovima.

Inače ovaj deo Novog Beograda posebno je atraktivan imućnim investitorima, a sticajem okolnosti mnogo je i požara koji konvencionalno baš tu izbijaju. Tako je zgrada Kineskog tržnog centra, u vlasništvu firme Enjub, gorela čak dva puta, a kuriozitet je da su istoimenoj firmi izgo-

NEMANJA JOVANOVIĆ / NOVA RS

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Društvo na radaru

Autori: Milan Radonjić

Teme: Direkcija za gradsko građevinsko zemljište i izgradnju Beograda; Gradske opštine

Napomena:

Površina: 1422

Naslov: Šta je niklo na zgarištu

Strana: 29,30,31

rela čak dva objekta. Prvi, pomenu ti kineski tržni centar, u Bloku 70 (u dva navrata) i drugi, takozvani TC Enjub, u bloku 45. U večernjim časovima 12. avgusta 2021. vatra je izbila na gornjoj etaži Kineskog centra i brzo se proširila na krovnu konstrukciju. Požar je celu noć gasilo 127 vatrogasaca sa više od 50 vozila, ali je gornji sprat zgrade bio nepovratno uništen.

Donji deo Kineskog tržnog centra izgoreo je 24. januara 2024. godine, u požaru koji je izbio u ranim jutarnjim časovima, a pored vozila tri policijska helikoptera učestvovala su u gašenju. Načelnik Sektora za vanredne situacije MUP-a Srbije Luka Čaušić rekao je tada da je požar uzrokovala eksplozija plinske boce iz restorana brze hrane.

Vlasnici Enjuba su Energoprojekt holding i Kulina d. o. o. *Radar* je u prethodnim brojevima pisao kako je država umesto da proda akcije Energoprojekta po ceni od 1.501 dinar i budžet popuni sa 5,63 milijarde dinara ili 46,6 miliona evra, vlasniku kompanije Napred, Dobrosavu Bojoviću i sa njim povezanim firmama, to učinila devet godina kasnije i istom kupcu prodala svoj udeo za manje od 1,7 milijardi dinara ili 14,4 miliona evra. Energoprojekt je vlasnik verovatno najvrednijeg zemljišta u Bloku 26 ispred Palate „Srbija“ gde se pored postojećih i započetih objekata planira gradnja četiri kule ispred same Beogradske arene.

Vlasnik firme Kulina d. o. o. Miloš Ljujić pored niza firmi koje se bave izdavanjem stambenog i poslovnog prostora u svom vlasništvu ima i Hotel „Srbija“ u Ustaničkoj ulici, kao i nekadašnju farmaceutsku kompaniju Medifarm, koja se danas bavi nekretninama. Apelacioni sud u Beogradu je februara 2022. godine osudio Ljujića na četiri godine zatvora zbog organizovane prevare sa kreditima Hipo Alpe-Adrija banke.

MARKO LJUTICA / NOVA RS

Na mestu gde su se nekada nalazile Radove barake, gradske vlasti 2023. odobrile su urbanističkim planom izgradnju luksuzne desetospratnice, a stanovnici beogradskog Bloka 63 danima su protestovali protiv ovog projekta, u zimu 2024.

Treće osnovno tužilaštvo na upit *Radara* o konkretnim lokacijama i datumima požara odgovorilo je da je potrebno da za navedene događaje pružimo više informacija na osnovu kojih bi proverili podatke i na naše pitanje odgovorili. Interesovalo nas je da li je to tužilaštvo vodilo istrage povodom slučajeva paljevina u barakama Rada, Kineskom i Enjub tržnom centru, ali i u kompleksu IMT.

O tome kako je Jugoimport SDPR postao vlasnik kasarne „Jakub Kuburović“ u Zemunu, *Radar* je takođe pisao u jednom od prethodnih brojeva.

Na mestu bivše kasarne ćerka firma

Jugoimporta – PMC inženjering na oko četiri hektara zemljišta, uprkos protestima stanara okolnih zgrada, planira masovnu izgradnju stanova. Da bi se to desilo biće neophodno rušenje kasarne iz devetnaestog veka i okolnog zelenila, kako bi se otpočela izgradnja kompleksa od 100.000 kvadratnih metara, na lesnom odseku, iznad starog gradskog jezgra Zemuna. Osam porodica i dalje živi u kompleksu bivše kasarne, pošto nisu prihvatili ponudu novih vlasnika da napuste objekat uz nadoknadu sa kojom neće moći da sebi obezbede krov nad glavom. Indikativno je da su i u ovom objektu izbila čak tri požara u prva tri meseca ove godine: 28. i 31. januara, a potom ponovo 14. marta.

„Kada se dogodio taj prvi požar bili smo u šetnji, osetili smo dim i videli požar koji se razbuktava u blizini velikog hrasta, govori za *Radar* Danka Erbus, žiteljka ovog dela Zemuna. Inače bivša kasarna (zgrada iz 19. veka) puna je zelenila i velikih stabala sa primercima izuzetno vrednog i starog gradskog drveća, koje će biti uništeno ukoliko se ovaj projekat koji podrazumeva razaranje istorijskog i prirodnog blaga Zemuna zaista i sprovede u delo.

„Pošli smo da obavestimo ljude koji i dalje žive u kasarni, a istovremeno smo pozvali i vatrogasce“, nastavlja naša sagovornica. Gorele su te takozvane tenkovske garaže. Posle tog prvog požara došla je policija i pitala nas je šta smo videli, ali nisam sigurna da je bilo kakva istraga vođena. Ono što smo mi videli na licu mesta je dosta nekih kanistera sa motornim uljima, koji su bili naslagani jedni na druge i izgledalo je kao da ih je neko tako poredao namerno, a karakteristično je da ih pre toga nije bilo tu.“

Drugi požar, 31. januara, bio je manjih razmera ali je „igrom slučaja“ u bivšu kasarnu „Jakub Kuburović“ tokom prvih dana marta donesena veća količina starih automobilskih guma.

„Tog 14. marta je bilo baš haotično, pošto su goreli i ti kanistri i neki nameštaj, ali i te gume koje su bile naslagane. To je dugo gorelo i vatrogasci su se baš namučili dok su ugasili. Policija je došla samo prvi put, iako po službenoj dužnosti moraju da izađu na uviđaj za takve slučajeve.“ ■

Datum: 17.09.2026

Medij: Večernje novosti

Rubrika Sport

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 788

Naslov: Prestonica svetskog triatlona

Strana: 28

ИЗАЗОВ ТРЕЋЕ ИЗДАЊЕ IRONMAN 70.3 BELGRADE ОКУПИЛО ОКО 1.500 ТАКМИЧАРА ИЗ ВИШЕ ОД 80 ЗЕМАЉА

ПРЕСТОНИЦА СВЕТСКОГ ТРИАТЛОНА

Хиљаде гостију и навијача претвориле наш главни град у велику спортску позорницу

Фото: Милана Веселиновић

▲ УСПЕХ Никола Ђорђевић, најбољи српски такмичар

БЕОГРАД је још једном показао да је домаћин спортских догађаја светског нивоа. Треће издање IRONMAN 70.3 Belgrade окупило је око 1.500 такмичара из више од 80 земаља, док је заједно са њима у српску престоницу стигло и неколико хиљада чланова породица, пријатеља и пратилаца.

Више од 85 одсто учесника дошло је из иностранства, чиме је IRONMAN 70.3 Belgrade одавно прерастао оквире спортског такмичења. Главни град наше земље је током овог викенда био место сусрета спортиста из целог света, али и снажна међународна платформа за промоцију Србије, њеног главног града и туристичке понуде. Оно што је пре готово десет година почело као амбициозна идеја, сада је израстало у догађај који Београд позиционира на светској мапи триатлона и потврђује његов капацитет да организује међународна такмичења највишег нивоа.

Такмичари су се суочили са укупно 113 километара, односно 70,3 миле - дистанцом која је IRONMAN 70.3 Belgrade сврстала међу најизазовније спортске догађаје у региону. Трка је обухватила 1,9 километара пливања у Савском језеру, 90 километара бициклизма кроз Београд и околину и 21,1 километар трчања.

Ада Циганлија била је епицентар спортског узбуђења. Такмичаре су пратили бројни навијачи, породице и посетиоци, док је "Експо" зона окупила учеснике, парт-

нере, спонзоре, представнике медија и љубитеље спорта. Готово идеални временски услови додатно су допринели атмосфери, а Београд је током читавог дана био велика отворена спортска сцена.

Организација је била на светском нивоу - од регистрације и рада организатора, преко волонтера, па све до саме завршнице. Било је право задовољство бити део овог догађаја - изјавио је један од посетилаца.

Посебна вредност овог такмичења јесте чињеница да велики број учесника долази изван Србије. Такмичари из преко 80 земаља имали су прили-

Штафета Новосађанима

У КОНКУРЕНЦИЈИ штафета прво место освојио је ТЦ Колосеум Нови Сад, са временом 4:15:40. Друго место припало је тиму Дрина трејл - Кобре са резултатом 4:17:28, док је треће место заузела енглеска екипа The Bonk Squad, која је кроз циљ прошла временом 4:33:50.

Према званичним резултатима, у мушкој апсолутној конкуренцији победу је однео Француз Корентин Сандо, који је трку завршио за 3:55:40. Друго место припало је Белгијанцу Хорди Вановертвелту, са временом 4:00:51, док је треће место освојио још један представник Француске, Ромен Дикасу, резултатом 4:01:35.

Најбољи пласман међу

Фото: Ironman / Милана Веселиновић

ку да кроз једну од најзахтевнијих спортских дисциплина упознају Београд из потпуно другачије перспективе.

Траса је водила учеснике од Савског језера, преко градске обале и модерних саобраћајница, до импозантног Моста на Ади. Спортисти су тако током такмичења пролазили кроз неке од препознатљивих визиура града који на јединствен начин спаја историју, архитектуру, урбани живот и природу.

српским триатлонцима остварио је Никола Ђорђевић, који је са временом 4:06:46 заузео девето место у апсолутној конкуренцији. Одмах иза њега кроз циљ је прошао још један српски представник, Михајло Болић, са временом 4:07:33, док је као 35. у укупном пласману и као трећи српски такмичар кроз циљ прошао Немања Ристовић временом 4:16:02.

У женској апсолутној конкуренцији тријумфовала је Италијанка

Сара Дураци, са временом 4:31:31. Друго место освојила је такође Италијанка Микела Сантини, са резултатом 4:32:11, док је треће место припало Ани Ивановој из Републике Палау, која је остварила време 4:39:58.

Најбоље пласирана представница Србије била је Анета де Кадија, која је заузела 22. место, са резултатом 5:03:26. Друго место у конкуренцији српских триатлонки заузела је Теа Труковић која је са вре-

меном 5:19:13 била 36. у апсолутној конкуренцији код жена. Треће место од представница Србије освојила је Теодора Живковић, са временом 5:21:19 у укупном пласману била на 38. позицији.

Организација догађаја била је резултат заједничког рада великог броја људи. Њихов ангажман омогућио је да Београд још једном покаже да поседује инфраструктуру, искуство и енергију потребне за организацију великих међународних спортских догађаја. Али, можда је управо атмосфера на улицама најбоље показала прави значај трке.

- Београд је навијао за

спорт. Београд је угостио свет. Од раног јутра до завршетка такмичења, хиљаде људи биле су део догађаја који је спојио спортисте, рекреативце, породице, туристе, навијаче... Управо та енергија представља једну од највећих вредности овог такмичења - рекао је директор трке Бојан Ђурић.

Град на ушћу Саве у Дунав показао је да предност није само у атрактивној локацији и инфраструктури, већ и у енергији која међународни догађај претвара у искуство које се памти.

Трка је завршена. Медаље су подељене. Али прича о Београду као новом центру светског триатлона тек почиње. ■ В.Н.

Datum: 17.09.2026

Medij: Informer

Rubrika: Vesti

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 21

Naslov: Danilo Jerinić

Strana: 7

Danilo Jerinić

Tokom Ekspa biće održano šest poslovnih foruma, Globalni biznis i tehnološki samit, više od 250 bilateralnih događaja, 900 poseta delegacija i 50.000 poslovnih razgovora

Datum: 17.09.2026

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Ekonomija

Autori: M-50

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Naslov: I PKS na "Ekspu 2027"

Napomena:

Površina: 511

Strana: 9

ПОТПИСАН JOŠ ЈЕДАН УГОВОР О УЧЕШЋУ НА СПЕЦИЈАЛИЗОВАНОЈ ИЗЛОЖБИ

ПРИВРЕДНА комора Србије (ПКС) потписала је јуче уговор о учешћу на специјализованој изложби "Експо 2027" Београд, чиме су створени услови за снажније укључивање и конкретне активности српске привреде у оквиру специјализоване изложбе.

Уговор су, у Плејграунду на "Београдском сајму", потписали председник PKS Марко Чадеж и директор компаније Ехро 2027 d.o.o. Београд Данило Јеринић, који су поручили да је званично покренута бизнис платформа, намењена свим компанијама које желе да се представе у оквиру специјализоване изложбе и повежу са међународним партнерима.

Платформа је доступна преко званичне веб-странице на сајту "Експа", а домаћи предузетници и компаније могу да се региструју и

Чадеж:
Наше партнерство се описује кроз три речи - шанса, партнерство, раст

на једном месту представе своје производе, услуге, искуство и капацитете. Међународни учесници моћи ће да прегледају њихове понуде и контактирају са фирмама које одговарају њиховим потребама.

Чадеж и Јеринић најавили су и реализацију Бизнис каравана у општинама и градовима широм Србије, где ће кроз непосредне раз-

Фото Јанјуг / Р. Прелић

▲ Марко Чадеж и Данило Јеринић

И PKS на "Експу 2027"

Покренута бизнис платформа за компаније које желе да се представе и у свету

говоре привредницима бити представљене пословне могућности које "Експо" доноси и начини на које могу да се укључе.

- Партнерство "Експа 2027" и Привредне коморе Србије није нешто што је настало данас, већ је настало оног дана када смо кренули у борбу да "Експо" доведемо у Београд и заиста је сада већ неколико година заједничког рада, промишљања, осмишљавања шта желимо од "Експа" да урадимо и шта Србија добија. Ово партнерство може се описати кроз три речи шанса, партнерство и раст - рекао је Чадеж.

Први човек PKS је истакао да је Комори важно да сваком привреднику пошаљемо, и данас и кроз ово партнерство, поруку шта треба да уради пре "Експа", да јасно дефини-

ше чиме излази пред свет и да се добро припреми за разговоре са светским компанијама. Чадеж је поручио и да је највећа пословна прилика коју "Експо" доноси Србији могућност да се за три месеца на-

ве и пословне манифестације.

- PKS ће у оквиру "Експа" имати свој павиљон који ће бити један од кључних центара за представљање српске привреде и повезивање домаћих компанија са

Глобално пословање

УОЧИ потписивања уговора, Чадеж је одржао и онлајн састанак са Саулом Сингером, коаутором књиге Start-Up Nation и једним од најпознатијих светских аутора и стручњака за иновације, предузетништво и развој стартап екосистема. Током разговора било је речи о потенцијалу "Експа 2027" да повеже српске компаније, стартапе и иноваторе са глобалним пословним и инвестиционим екосистемом.

прави "квантни скок" за који би без Експа биле потребне године, ако не и деценије. Чадеж подсећа да ће, поред G1-TEX, највећег светског сајма технологије, који ће своје издање у Београду имати у оквиру "Експа 2027", Србија у Београд довести и друге водеће светске сајмо-

међународним партнерима - рекао је Чадеж.

Директор компаније Ехро 2027 d.o.o. Београд Данило Јеринић је, након потписивања уговора, изјавио да се у оквиру бизнис програма на "Експу 2027" припрема шест тематских пословних форума и дводневни Глобални бизнис и технолошки саммит, као и више од 250 билатералних пословних догађаја, више од 900 посета делегација и више од 50.000 пословних разговора.

- Вредност тог програма видеће се и у ономе што ће уследити новим уговорима, сарадњи добављача, инвестицијама и заједничким пројектима - рекао је Јеринић.

Учешће на "Експу 2027" од 15. маја до 15. августа потврдило је више од 140 држава. ■

M-50

Фото Јанјуг / Р. Прелић

Datum: 17.09.2026

Medij: Politika

Rubrika Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 108

Naslov: Kancelarija za IT i Ekspo 2027 potpisali ugovor o saradnji

Strana: 10

Канцеларија за ИТ и Експо 2027 потписали уговор о сарадњи

Директор компаније „Експо 2027 д. о. о. Београд“ Данило Јеринић и директор Канцеларије за информационе технологије и електронску управу Михаило Јовановић потписали су јуче Уговор о пословно-техничкој сарадњи. Јовановић је, након потписивања уговора, рекао да ће павиљон Канцеларије за ИТ и е-управу бити један од најрепрезентативнијих на изложби. Јовановић је казао да је Канцеларија за ИТ и е-управу потписивањем споразума за учешће на Експу 2027 постала део велике победничке приче Србије, преноси Танјуг.

„То је велика победа која је кренула освајањем и добијањем Експа 2027 и

победом над великим конкурентима, а то су биле Сједињене Америчке Државе, Шпанија, Аргентина и Тајланд“, рекао је Јовановић. Објаснио је да ће кроз дигиталног близанца, који ће сваки посетилац добити приликом уласка у павиљон, бити представљене комплексне теме попут инфраструктуре вештачке интелигенције, дата центара, суперкомпјутера, информационе безбедности и клауда.

Јеринић је рекао да је, у времену када је вештачка интелигенција већ постала садашњост, а не само будућност, важно едуковати посетиоце о променама које долазе и могућностима које ВИ пружа за олакшавање свакодневног живота.

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Brifing

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 192

Naslov: Finale na (ne)postojećem nacionalnom stadionu

Strana: 7,8

UEFA LIGA EVROPE

Finale na (ne)postojećem nacionalnom stadionu

Surčin i Beograd dobili domaćinstvo završne utakmice drugog po snazi evropskog takmičenja 2029.

NACIONALNI STADION KOJI SE GRADI U Surčinu biće domaćin finalne utakmice Lige Evrope 2029. godine. Budući objekat, kapaciteta 52.000 mesta, prema prvobitnom planu, trebalo bi da bude završen naredne godine.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić potvrdio je vest da će prestižna utakmica biti odigrana u proleće 2029. baš u Beogradu.

„UEFA veruje u nas i znaju da ćemo da završimo stadion“, rekao je predsednik Srbije.

Iako je prvobitno bio najavljen kao deo EXPO gradilišta, Nacionalni stadion neće biti dovršen na vreme za Specijalizovanu izložbu. Kako je nedavno pisao Forbs Srbija, rok za završetak stadiona sada je početak 2028, a jedan od glavnih razloga novog probijanja rokova, kako je pisao taj medij, jeste neopходnost da se stabilizuje i obezbedi teren na kome se stadion gradi, ali i zaustavljanje radova na tri meseca do koga će doći u vreme održavanja EXPO izložbe.

7

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika Brifing

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 192

Naslov: Finale na (ne)postojećem nacionalnom stadionu

Strana: 7,8

Forbs je preneo i da je na gradilištu stadiona postavljeno oko 2.300 šipova za potrebe izgradnje temelja kako bi bilo osigurano da nema pomeranja i da objekat ne počne da tone zbog terena na kome se nalazi.

Inače, neki stručnjaci su se protivili planu da se budući dom reprezentacije Srbije gradi „čak“ u Surčinu i predlagali su Adu Huju. Iskustva iz nekih država koje su podigle nacionalna zdanja u poslednjih nekoliko godina, kao što su Mađarska ili Poljska, pokazuju da su tamo stadioni građeni u gradu.

Finale Lige šampiona te godine biće odigrano u Barseloni. **N**

Datum: 17.09.2026

Medij: Srpski telegraf

Rubrika: Vesti

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 355

Naslov: Pokrenuta platforma za privrednike

Strana: 7

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE POTPISALA UGOVOR O UČEŠĆU NA EKSPU 2027

Pokrenuta platforma za privrednike

Privredna komora Srbije (PKS) potpisala je juče ugovor o učešću na specijalizovanoj izložbi Ekspo 2027 Beograd, čime su stvoreni uslovi za snažnije uključivanje i konkretne aktivnosti srpske privrede u okviru specijalizovane izložbe.

Ugovor su, u Plejgraundu na Beogradskom sajmu, potpisali predsednik PKS Marko Čadež i direktor kompanije „Ekspo 2027“ d. o. o.

Beograd Danilo Jerinić, koji su poručili da je zvanično pokrenuta biznis platforma, namenjena svim kompanijama koje žele da se predstavljaju u okviru specijalizovane izložbe i povežu sa međunarodnim partnerima.

Platforma je dostupna preko zvanične veb-stranice na sajtu Ekspa, a domaće preduzetnici i kompanije mogu da se registruju i na jednom mestu predstavljaju svoje proizvode, usluge, iskustvo i kapacitete. Međunarodni učesnici moći će da pregledaju njihove ponude i kontaktiraju sa firmama

ČADEŽ: PORUKA PRIVREDNICIMA DA SE DOBRO PRIPREME

koje odgovaraju njihovim potrebama.

Čadež i Jerinić najavili su i realizaciju Biznis karavana u opštinama i gradovima širom Srbije, gde će kroz neposredne razgovore privrednicima biti predstavljene poslovne mogućnosti koje Ekspo donosi i načini na koje mogu da se uključe.

- Ovo partnerstvo može se opisati kroz tri reči - šansa, partner-

stvo i rast. Nama je važno, kao Privrednoj komori Srbije, da svakom privredniku pošaljemo, i danas i kroz ovo partnerstvo, poruku šta treba da uradi pre Ekspa, da jasno definiše čime izlazi pred svet i da se dobro pripremi za razgovore sa svetskim kompanijama - rekao je Čadež.

Danilo Jerinić je, nakon potpisivanja ugovora, izjavio da se u okviru biznis programa na Ekspu

2027 priprema šest tematskih poslovnih foruma i dvodnevni Globalni biznis i tehnološki samit, kao i više od 250 bilateralnih poslovnih događaja, više od 900 poseta delegacija i više od 50.000 poslovnih razgovora:

- Vrednost tog programa videće se i u onome što će uslediti: novim ugovorima, saradnji dobavljača, investicijama i zajedničkim projektima.

Sastanak sa Singerom

→ Uoči potpisivanja ugovora, Čadež je održao i onlajn sastanak sa Saulom Singerom, koautorom knjige „Start-Up Nation“ i jednim od najpoznatijih svetskih autora i stručnjaka za inovacije, preduzetništvo i razvoj startup ekosistema. Tokom razgovora bilo je reči o potencijalu Ekspa 2027 da poveže srpske kompanije, startape i inovatore sa globalnim poslovnim i investicionim ekosistemom, kao i o tome kako Srbija može da iskoristi ovu manifestaciju za snažnije pozicioniranje domaće privrede na međunarodnom tržištu.

On je posebno istakao dolazak najvećeg sajma tehnologije GIT-EX, navodeći da će ta manifestacija dodatno proširiti mogućnosti za susrete domaćih tehnoloških kompanija i startapa sa međunarodnim poslovnim partnerima i investitorima.

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Politika na radaru

Autori: Dragan Jovičević

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 2336

Naslov: Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Strana:

Politika na radaru

VLADAN JOLER, VIZUELNI UMETNIK

Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Studenti su naša fantazija u koju se upisuje kolektivna nada da budućnost može biti bolja, da postoji mogući svet koji nije zasnovan na korupciji, kriminalu i lažima. Koliko su korupcija i kriminal kapilarni u Srbiji, toliko je sada i otpor postao kapilaran. Zato verujem da je ovo kraj jednog vremena i početak novog

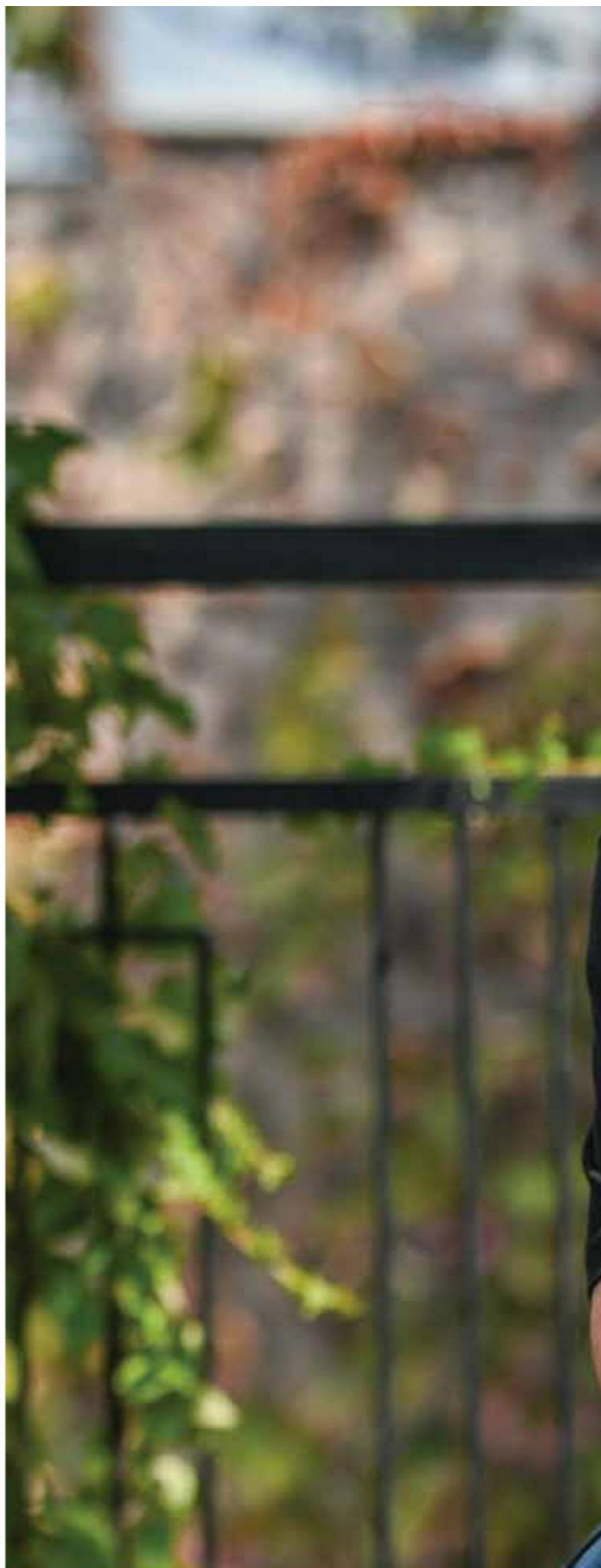
Dragan Jovičević

PRE TAČNO GODINU dana, Vladan Joler, vizuelni umetnik i istraživač, dobitnik Srebrnog lava na Venecijanskom bijenalu za umetnost koju je sam kreirao, podneo je ostavku nakon brutalnog nasilja nad pobunjenim studentima na Akademiji umetnosti na kojoj je radio, čijoj je istrajnosti i posvetio svoje priznanje. Sada, razgovor smo vodili baš onog dana kada smo saznali i datum predstojećih izbora, i ušli u agresivnu medijsku kampanju. Između ta dva datuma, Vladan Joler jednako se bavio i svojom umetnošću i aktivizmom, te pre izbora čeka ga velika postavka radova u MoMA u Njujorku. Iako bismo radije pričali o tome, datum najavljen za oktobar sreću nam kviri. Kako ćemo dočekati dan posle i šta očekuje od 25. oktobra – pitanje je od kojeg smo počeli razgovor.

„Studenti pobeđuju, ali se iskreno bojim da ćemo tu pobedu morati da branimo. Posle svega što je ovaj režim učinio i čitavog spektra represije koju je primenio, prosto mi je neverovatno da će prihvatiti taj poraz. Nadam se da grešim.“

Kako vam se čini spremnost studenata da se odupru vlasti? Da li ćemo konačno barem osetiti dah promene?

FOTOGRAFIJE: NENAD MIHAJLOVIĆ / RADAR

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika Politika na radaru

Autori: Dragan Jovićević

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 2336

Naslov: Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Strana:

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika Politika na radaru

Autori: Dragan Jovičević

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 2336

Naslov: Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Strana:

Čini mi se da ta nesalomivost otpora zapravo proizlazi iz grupnog identiteta nasuprot kultu vođe; iz horizontalnog, mrežnog odlučivanja nasuprot totalitarnosti; iz budućnosti nasuprot prošlosti; iz istine nasuprot laži. Jednom kada se pojavila pukotina u kolektivnoj amneziji, depresiji i paralizi i kada je iz te pukotine izrasla potpuno drugačija i neočekivana forma otpora, proces ogoljavanja i obesmišljavanja režima postao je neminovan. Taj proces nije bio lak. Kolektivno smo morali da prođemo kroz učenje novih oblika organizovanja, da steknemo nove prijatelje, prihvatimo različitost ideoloških stavova, zaboravimo na individualizam i prihvatimo neprestanu promenu. Čini mi se da je upravo zahvaljujući takvoj strukturi i dinamici otpor postao nesalomiv.

Upravo sam se vratio sa celodnevno čekanja u redu za potpisivanje liste. Stotine ljudi koji nisu uspjeli da daju svoj potpis, iako su satima čekali u redu, ostali su da bez ikakvog razočaranja proslave zajednički napor. Takva energija, entuzijazam i spremnost decenijama nisu postojali u ovom društvu. Studenti su *de facto* centar gravitacije otpora. Međutim, taj otpor već dugo nije samo studentska borba. Studenti su takođe naša zajednička fantazija u koju se upisuje kolektivna nada da budućnost može biti bolja, da postoji moguća svet koji nije zasnovan na korupciji, kriminalu i lažima. Koliko su korupcija i kriminal kapilaran u Srbiji, toliko je sada i otpor postao kapilaran. Zato verujem da je ovo kraj jednog vremena i početak novog.

Šta nam govore grandiozni projekti za budućnost, poput Ekspa, Novog Sada na vodi i ostalog? Da li ova vlast planira da vlada još decenijama? Kakvi su mehanizmi kojima će se u toj nameri služiti?

Ti projekti su samo odraz njihove koruptivno-kriminalne megalomanije, koja se sada manifestuje u fizičkom obliku. To su zapravo fabrike za pranje novca i izvlačenje društvenih sredstava u privatne džepove, koje se samo lažno predstavljaju kao zgrade ili izložbe. Oni su fizička manifestacija i simbol duboke eksploatacije svakog društvenog dobra, svakog javnog preduzeća i svakog građanina ove države. U tom kontekstu, nakon pada režima, možda bi imalo smisla iskoristiti to gradilište za svetsku izložbu korupcije, kriminala, manipulacije i eksploatacije, čiji bi program uređivali cenzurisani umetnici, proganjani aktivisti i istraživački novinari. To je izložba koja nam je potrebna, a ne mašina za pranje novca koja se krije iza spektakla neukusnog, uglačanog, populističkog tehnosolucionizma, lišenog bilo kakve kritičke misli.

Jednom kada se pojavila pukotina u kolektivnoj amneziji, depresiji i paralizi i kada je iz te pukotine izrasla potpuno drugačija i neočekivana forma otpora, proces ogoljavanja i obesmišljavanja režima postao je neminovan

Koliko je smrt Ratka Mladića ojačala režim pred izbore, a koliko ga je oslabila van granica? Kako vidite to što vlast prebacuje svom narodu odgovornost za zločine počinjene devedesetih, veličanjem zločinaca?

Neverovatno mi je da jedna te ista ekipa decenijama uspeva da jaše ovaj narod i manipuliše njime, prodajući mu ideologiju krvi i tla. Rođen sam u Jugoslaviji, i 140.000 mojih sunarodnika poginulo je tokom devedesetih zbog te politike. Neverovatno mi je da su arhitekta, izvršioци i saučesnici tog zločina i dalje relevantan faktor i da još uvek oblikuju politiku ove zemlje. Rasturili su ne jednu, već tri države, a i dalje se predstavljaju kao faktor stabilnosti. Posle decenija laži i manipulacija, ne postoji nijedna vrednost niti politika koju već nisu iskoristili, iscedili i silovali zarad ostanka na vlasti. Neprestano nas

vuku sa sobom u blato. Ali činjenica da ova agonija traje decenijama i da smo im dozvolili da i dalje manipulišu nama i truju nas predstavlja i našu sramotu i odgovornost.

Kako gledate na odnos tehnologije, države i moći. Koliko je danas u Srbiji politička moć zapravo tehnološka moć – kontrola podataka, infrastrukture, komunikacionih kanala, informacija?

Ovaj režim se specijalizovao za hibridno psihološko-informaciono ratovanje protiv sopstvenih građana. Potpunim zauzimanjem telekomunikacione i medijske infrastrukture ostvario je mogućnost da kreira potpuno paralelnu realnost. Ta realnost, taj konstrukt, puni se hiperfrekventnom proizvodnjom informacija i pažljivo konstruisanih laži, narativa i vrednosti. Sve to dovodi do stvaranja informacionog šuma, buke u kojoj se guši glas pojedinca. To je sada već razvijen ekosistem za proizvodnju lažne realnosti i oružje za psihološko ratovanje. Uigrana mašina sačinjena od prorežimskih medija s nacionalnom frekvencijom, bezbednosnih agencija, vladinih nevladinih organizacija i hiljada lažnih identiteta. Mašina za proizvodnju političkog sklopa, ali i oružje koje se usmerava prema svakome ko pokuša da iznese kritički stav prema režimu.

Nažalost, generativna veštačka inteligencija predstavlja novo oružje koje će ovaj već prenapregnuti informacioni balon dovesti do neizdrživog pritiska. Sada prelazimo iz doba informacionog ratovanja, koje se vodilo informacionim strelama i mačevima, direktno u doba automatizovanog oružja za hiperprodukciju dezinformacija. Možda je zato ovo i poslednji trenutak da se oslobodimo ovog totalitarnog režima, zasnovanog upravo na hiperprodukciji laži.

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Politika na radaru

Autori: Dragan Jovičević

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 2336

Naslov: Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Strana:

Vaša ostavka od pre gotovo godinu dana, koja je usledila nakon nasilja na fakultetu, bila je dočekana u akademskoj zajednici s velikom pažnjom. Da li mislite, međutim, da je trebalo da zajednica kolektivno oštrije reaguje da bi se neke anomalije iskorenile?

Pre svega, za mene je to bio lični čin odbrane sopstvenog integriteta. Ovo je crvena linija preko koje ne idem. Ovo je granica koju ne prelazim. To svako nije bio čin usmeren protiv kolega s kojima sam se borio da odbranimo autonomiju i integritet Univerziteta, već protiv režima, rektora i dekana koji su, uz pomoć policije, izvršili oružani napad na sopstveni Univerzitet. Neizmerno mi je žao što Univerzitet u Novom Sadu nije imao snage da se zajednički odupre ovom nasilju tokom i nakon 5. septembra 2025. Ali mi je istovremeno drago što smo smogli snage da istražimo i dokumentujemo to nasilje, kao i da prikupimo i objavimo svedočanstva o brutalnosti koja će ostati zapisana kao jedna od najmračnijih epizoda u istoriji Univerziteta u Novom Sadu. Mučno mi je da gledam kako, nakon što je u februaru 2025. svih 14 fakulteta i tri instituta izglasalo zahtev za razrešenje rektora, u novembru iste godine Senat Univerziteta u Novom Sadu sa 11 glasova odlučuje da Dejan Madić ostane na toj funkciji. Ta odluka otvorila je sezonu lova na neistomišljenike i kritičku misao na univerzitetu, što je rezultiralo otkazima profesorki Jeleni Kleut i profesoru Vladimiru Mihiću i najavilo da će svaki sledeći izbor u zvanje postati poligon za osvetu režima nad kritičkom mišlju. Taj mehanizam osvete trenutno se sprovodi uz ćutanje većine dekana UNS-a, ali to ćutanje, nažalost, počiva na kolektivnom porazu koji je rezultat nasilja i bezizlazne situacije u koju je akademska zajednica strateški saterana.

Da li čin pojedinca može da promeni društvo?

Svi smo mi sastavni činoci, atomi društva. Svaki čin, ma koliko bio mali, oblikuje društveno tkivo, stvarajući nove veze unutar njega ili razdvajajući postojeće. Svaki čin je važan, od načina na koji funkcionišemo unutar porodice i zajednice do načina na koji delujemo u javnom prostoru. Meni je nekako bliža ideja društva kao mrežnog ili latentnog prostora u kojem svaki mali čin ima značenje nego ideja pojedinca-heroja. Ali da, neke ideje, potezi ili pokreti mogu da stvore talase ukoliko rezonuju unutar umreženog društva.

U pokušaju da svede sve na normalnosti, vlast nas uverava da se neke stvari nisu dogodile. Jedna od tih stvari je i slučaj „zvučni top“? I

sami ste istraživali taj slučaj, šta biste sada rekli, do kakvog smo zaključka došli?

Pretnje, privođenja i ispitivanja građana koji su tvrdili da su bili izloženi napadu 15. marta predstavljaju dramatičan pokazatelj koliko je ovaj režim uveren da je u stanju da potpuno kontroliše paralelnu realnost koju je stvorio. Ovo je potpuno orvelovski scenario koji pokazuje bahatost režima koji ne samo da tvrdi da se nešto nije dogodilo, uprkos pisanim svedočanstvima više od 3.000 ljudi, već tim istim ljudima prethodi privođenjem i nad njima sprovodi psihološku represiju. Strateško pitanje o kojem treba da razmišljamo jeste kako da stvorimo infrastrukturu i metodologiju za utvrđivanje, razumevanje, komunikaciju i odbranu istine. Ovo pitanje postaje sve važnije u kontekstu razaranja vrednosnog tkiva koje se dogodilo u ovom vremenu postistine. Ne samo kod nas već i globalno.

Nakon iskustva rada na vizuelizaciji i strukturiranju svedočanstava o napadu 15. marta, a kasnije i svedočanstava o policijskoj brutalnosti 5. septembra, čini mi se da smo na tragu metodologije za sagledavanje istine kroz kolektivni proces deljenja iskustava traume. U tom procesu stotine ili hiljade ličnih svedočanstava zajedno postaju jedna istina visoke rezolucije. Dokaz koji nije statistički samoleven u grafikon ili kompresovan kroz neki model veštačke inteligencije, već istina koja u sebi sadrži granulaciju svakog pojedinačnog osećaja – zajednička istina koja zadržava hiljade individualnih uglova posmatranja istog događaja. Drugi veoma važan aspekt jeste kako da sačuvamo istinu od zaborava. Bez ove baze svedočanstava, na primer, razumevanje događaja mahom bi se svelo na njegovu interpretaciju u medijima i objavama na internetu. U vremenu hiperprodukcije informacija, u kojem jedna drama zamenjuje drugu, ova istina bi se utopila u moru informacija i dezinformacija. Mediji i društvene mreže takođe imaju svoj rok trajanja. Ma koliko nam se činilo da su digitalne informacije svuda oko nas i da će zauvek biti tu, one su neverovatno temporalne. Zato s uživanjem razmišljam o politikama i metodama arhiviranja. O tome kako se ove baze čuvaju unutar digitalnih prostora, ali i kako bi naša zajednička svedočanstva mogla da budu pohranjena na mikrofilmovima koji se čuvaju 300 metara duboko u permafrostu Svalbarda. Kako će tamo ostati dostupna i za 500 godina, kada internet možda više neće ni postojati. Kako će možda neka buduća civilizacija moći da sazna nešto o zločinima ovog režima. Trag krvave ruke koji će ostati vidljiv stotinama godina.

Pretnje, privođenja i ispitivanja građana koji su tvrdili da su bili izloženi napadu 15. marta predstavljaju dramatičan pokazatelj koliko je ovaj režim uveren da je u stanju da potpuno kontroliše paralelnu realnost koju je stvorio

nog osećaja – zajednička istina koja zadržava hiljade individualnih uglova posmatranja istog događaja. Drugi veoma važan aspekt jeste kako da sačuvamo istinu od zaborava. Bez ove baze svedočanstava, na primer, razumevanje događaja mahom bi se svelo na njegovu interpretaciju u medijima i objavama na internetu. U vremenu hiperprodukcije informacija, u kojem jedna drama zamenjuje drugu, ova istina bi se utopila u moru informacija i dezinformacija. Mediji i društvene mreže takođe imaju svoj rok trajanja. Ma koliko nam se činilo da su digitalne informacije svuda oko nas i da će zauvek biti tu, one su neverovatno temporalne. Zato s uživanjem razmišljam o politikama i metodama arhiviranja. O tome kako se ove baze čuvaju unutar digitalnih prostora, ali i kako bi naša zajednička svedočanstva mogla da budu pohranjena na mikrofilmovima koji se čuvaju 300 metara duboko u permafrostu Svalbarda. Kako će tamo ostati dostupna i za 500 godina, kada internet možda više neće ni postojati. Kako će možda neka buduća civilizacija moći da sazna nešto o zločinima ovog režima. Trag krvave ruke koji će ostati vidljiv stotinama godina.

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika Politika na radaru

Autori: Dragan Jovičević

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 2336

Naslov: Rasturili su tri države, a govore da su faktor stabilnosti

Strana:

Čini mi se da je vaša nagrada u Veneciji više prihvaćena u inostranstvu nego u matičnoj zemlji. Kako se osećate povodom toga da se u režimskim medijima tako malo pisalo o vašem radu, a negativno o činu ostavke?

Ta potpuno neočekivana epizoda jedna mi je od dražih u ovom nizu neverovatnih događaja tokom protekle dve godine. Nisam ni najmanje očekivao da ćemo osvojiti tu nagradu, ali mi je drago što sam u čitavoj toj euforiji uspeo da prikupim dovoljno koncentracije da napišem tih nekoliko rečenica, koje sam jedva uspeo da pročitam prilikom dodele nagrade. Nagradu sam posvetio zatočnim aktivistima, studentima i pobunjenoj akademskoj zajednici, a s njima sam je i proslavio tokom dvonedeljne blokade suda, koja se bukvalno odvijala ispred moje zgrade. Od režimskih medija nisam ništa ni očekivao, niti mi je njihova reakcija bila važna. Ni tada ni sada.

Izbori će biti u nedelji dvogodišnjice pada nadstrešnice u Novom Sadu. Kao neko ko je pre svega iz tog grada, kako vidite to što još nema odgovornih za slučaj, a kolektivna trauma od tog događaja se produbljuje?

Novi Sad je ranjen i duboko traumatizovan grad. Ali nije poražen i uveren sam da će se to videti na izborima. Kolektivna trauma izazvana padom nadstrešnice deo je sada već hronične traume, koja je rezultat načina na koji se režim odnosio prema gradu nakon tog tragičnog događaja. Progon i hapšenja aktivista, prebijanje studenata bejzbol palicama, nasilje u Stražilovskoj ulici, represija i okupacija Univerziteta u Novom Sadu, kao i razaranje Jovine gimnazije, samo su deo kontinuirane represije nad ovim gradom.

Da li smo uopšte kao društvo spremni za promene? Čini se da su neke „pukotine“, poput korupcije, do te mere legalizovane, da će novoj vlasti biti potrebno mnogo da neke stvari normalizuje, da resetuje, da nas vrati civilizacijskim normama i vrednostima?

Nisu u pitanju pukotine – korupcija i kriminal su zapravo noseći stubovi ovog režima. Samim tim, promene ne mogu biti kozmetičke, ne mogu se svesti na krećenje fasade zgra-

de čiji su noseći stubovi problem. Nažalost, to neće biti lako, ali je jedini mogući put. Prvo moramo da stvorimo temelje koje čine vladavina prava, transparentnost i odgovornost. Da otetu državu vratimo građanima. Da odgovorni odgovaraju. Tek nakon toga možemo da razgovaramo o tome koju boju ideološko-političkih pločica, fasade i prozora želimo u novom društvu. Mi tek treba da dodemo do slobodnih i fer izbora, a to nažalost nisu ovi izbori.

Nadam se da će doći i vreme kada ćemo razgovarati samo o kulturi, bez politike.

Posebno zato što ste vi kreirali specifičan vid umetnosti. Šta sada radite, da li ste inovativni, koliko vam vreme u kome živimo uopšte daje inspiraciju za rad?

Za mene ne postoji jasna granica između umetnosti i politike. Moj rad je utemeljen u kritičkom promišljanju tehnopolitike i odnosa između društva, tehnologije i prirode. U tom kontekstu, teško mogu da izbegnem politiku u razgovoru o kulturi. Ali da, za promenu bi bilo zanimljivo razgovarati i o drugim pitanjima i izazovima koji nas očekuju. Nažalost ili na sreću, mape koje sam do sada radio svakim danom postaju sve aktuelnije. Imamo otvaranje velike izložbe u MoMA u Njujorku 24. septembra. Izložbe su nam zakazane za narednih nekoliko godina – u pojedinim periodima čak tri ili četiri mesečno. Sve to pokušavam da uskladim s gostujućim predavanjima na univerzitetima u inostranstvu. A zapravo je 90 odsto moje pažnje i dalje usmereno na borbu koju vodimo u Srbiji. Sanjam o vremenu kad ću zapravo moći nešto da radim i stvaram na miru. ■

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Ekonomija na radaru

Autori: Dušan Dobromirov

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1386

Naslov: Režimu je asfalt važniji od penzionera

Strana: 40,41,42

Ekonomija na radaru

SUŠTINA POLITIČKE KORUPCIJE ILI GDE NESTAJE NOVAC IZ SRPSKOG BUDŽETA

Režimu je asfalt važniji od penzionera

Znatno više para iz budžeta troši se na kapitalne investicije nego na penzije, s tim što se vrednost tih radova kroz naduvane cene uvećava bar dva puta. Ako bi se zaustavila korupcija i taj novac preusmerio, mesečna primanja najstarijih mogla bi da se povećaju čak za 34,5 odsto ili za 19.600 dinara

Dušan Dobromirov

DOK ZEMLJE REGIONA sve više ulažu u socijalni status svojih građana, Srbija sistematski troši tamo gde nema tendera, nema nadzora i nema odgovornosti. Penzioneri nisu zaboravljeni slučajno, oni su najlakša žrtva jednog obrasca. Uprkos tvrdnjama vlasti da posebno vodi računa baš o najstarijima, o bakama i dekama.

Postoji jedan broj -33, koji retko dospeva u zvanična saopštenja Ministarstva finansija, a koji možda najbolje objašnjava logiku srpskog budžeta. Toliko, naime, iznosi srpski skor na Indeksu percepcije korupcije (CPI) Transparensi internešnela za 2025, što je i najgori rezultat u regionu. I prvi put u istoriji merenja Srbija je po tom pokazatelju gora i od Bosne i Hercegovine. Srbija je pala na 116. mesto od 182 zemlje sveta, što je najlošiji plasman u poslednje dve decenije.

Taj broj se gotovo savršeno poklapa sa drugim: 26,7 odsto. Toliko iznosi udeo kapitalnih investicija u srpskom budžetu za 2026. i on je ubedljivo najviši u regionu. Za penzije se iz budžeta izdvaja upola manje. Ako bi se deo sredstava u srpskom budžetu koji odlazi na kapitalne investicije usmerio na povećanje penzija, srpski penzioneri bi imali značajno veća primanja.

Obrazac je nemoguće prevideti: zemlje iz regiona sa najvišim CPI skorom, Slovenija, Hrvatska i Crna Gora najveći deo budžeta usmeravaju na penzije i socijalnu državu, i te iste zemlje imaju najviše penzije u regionu. Srbija, sa najgorim CPI skorom u čitavoj bivšoj Jugoslaviji, radi tačno suprotno i ima treću najnižu penziju. Ispod nas su samo Severna Makedonija i Bosna i Hercegovina. Ovo nije slučajnost. Novac ide tamo gde je kontrola najslabija, a penzioneri ostaju tamo gde je najlakše reći „nema para“.

Od svih stavki budžeta najteže je krasti na penzijama, jer je njihov iznos utvrđen zakonom i nema prostora za „prijateljski“ ugovor, dok iza kapitalnih projekata stoji mreža izvođača, podizvođača i posrednika kojima korist od svakog dodatnog evra ide direktno u džep

Penzija je od svih stavki državnog budžeta najteže mesto za krađu. Njihov iznos je zakonom propisan, formulom izračunat i identičan za sve u istoj kategoriji, tako da nema prostora za „prijateljski“ ugovor, prece-njen račun ili posao dodeljen bez konkurencije. Upravo zato je penzija i najlakše mesto za štednju kada vlast želi da preusmeri novac drugde: nijedan penzioner se ne može pobuniti protiv brojke koju dobija po zakonskoj formuli, dok iza kapitalnih projekata stoji mreža izvođača, podizvođača i posrednika kojima korist od svakog dodatnog evra ide direktno u džep.

To je suština političke korupcije u svom najčistijem obliku: sistem koji svesno drži najranjiviju kategoriju građana, oko 1,66 miliona penzionera na granici egzistencije, dok slobodno raspoloživi novac usmerava u projekte gde ne postoji nikakva spoljna kontrola nad tim ko, koliko i zašto zarađuje.

Prosečna srpska penzija od 56.843 dinara pokriva tek oko polovinu troškova prosečnog tročlanog domaćinstva. To nije posledica siromaštva zemlje, jer Srbija istovremeno pronalazi stotine miliona evra za auto-puteve, stadione i vojnu opremu. To je posledica izbora: penzionere treba držati u nemaštini kako bi bili podložni predizbornim kupovinama naklonosti, kroz jednokratnu finansijsku pomoć.

Dva primera dovoljno govore o tome gde taj novac zapravo završava. U novembru 2024. srušila se nadstrešnica rekonstruisane Železničke stanice u Novom Sadu, kao deo projekta u kome je, prema proceni Anketne komisije, budžet oštećen za oko 750 miliona dolara. Kroz specijalizovanu izložbu Ekspo 2027, izuzetu posebnim zakonom od Zakona o javnim nabavkama, prošlo je

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Ekonomija na radaru

Autori: Dušan Dobromirov

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1386

Naslov: Režimu je asfalt važniji od penzionera

Strana: 40,41,42

Cena infrastrukturnih radova naknadno se povećava bar dva, a u nekim slučajevima i tri, pa i četiri puta

DIMITRIJE GOLIC / PREDSEĐNIŠTVO SRBIJE

već više od 450 miliona evra, uz čak 86 odsto ugovora dodeljenih jedinom ponuđaču koji se uopšte prijavio. To je novac koji je, da je drugačije raspoređen, mogao značajno da promeni život svakog pojedinačnog penzionera u Srbiji. Ali, nije bio namenjen njima.

Novi Sad i Ekspo nisu izolovani slučajevi, oni su vrh sistema u kome se cena kapitalnih projekata praktično ne kontroliše. Svaki od oko 112 kilometara Moravskog koridora, koji još nije završen, do sada je koštao više od 18 miliona evra, čak 2,3 puta više nego kilometar auto-puta kroz planinski teren u Severnoj Makedoniji (7,8 miliona evra) i dva i po puta više nego u Hrvatskoj na deonici Bosiljevo–Split (7,1 milion evra).

„Osmeh Vojvodine“, brza saobraćajnica kroz ravnicu bez ijedne planinske prepreke, koštaće oko 12 miliona evra po kilometru, više nego neki planinski projekti u regionu. Auto-put Beograd – Zrenjanin – Novi Sad je možda i najbolja ilustracija mehanizma: prvobitna procena iz 2020. iznosila je 600 miliona evra, a trenutna cena je narasla na gotovo 1,6 milijardi evra i uvećana je 2,7 puta, uz procene da bi finalni račun mogao dostići i 1,7 milijardi.

Fiskalni savet Srbije je izričito upozorio da je direktno ugovaranje sa kineskim izvođačem izuzelo projekat iz standardnih procedura javnih nabavki i da za drastično poskupljenje ne postoji ozbiljno javno objašnjenje. Ovo nije greška u

proceni, ovo je sistem u kome se cena određuje bez ikoga ko bi je proverio, jer je konkurencija unapred isključena.

Ono što Srbiju čini izuzetkom nije to što novac curi kroz kapitalne investicije i vojne nabavke, jer to čine i mnogo manje korumpirane zemlje. Izuzetak je razmera, u kombinaciji sa najgorim skorom percepcije korupcije u regionu. Prema Izveštaju o inostranom mitu OECD-a (*OECD Foreign Bribery Report*), 57 odsto svih analiziranih slučajeva međunarodnog mita bilo je vezano upravo za dobijanje javnih ugovora i to je ubedljivo glavni motiv za mito na svetu. Transparensi internešnel je građevinarstvo direktno nazvao globalno najkorumpiranijim sektorom, u izveštaju posvećenom industriji vrednoj oko 3.200 milijardi dolara godišnje.

Dokumentovani su slučajevi poput brane u Lesotu (mito od dva miliona dolara), spalionice otpada u Kelnu (13 miliona dolara mita na projektu vrednom 500 miliona) i hidroelektrane Jasireta u Argentini/Paragvaju (1,87 milijardi dolara nedokumentovanih troškova). Kako je tadašnji predsednik Transparensi internešnela Piter Ajgen rezimirao: korupcija u nabavkama „gubi novac, bankrotira zemlje i košta živote“.

Srbija na ovaj univerzalni obrazac ne dodaje ništa novo, samo ga primenjuje bez ijedne od kočnica – nezavisnog tužilaštva, slobodnih

Prosečna penzija pokriva polovinu troškova prosečnog tročlanog domaćinstva, dok se stotine miliona evra troši za puteve, stadione i vojnu opremu. Vlast penzionere drži u nemaštini kako bi bili podložni predizbornim kupovinama naklonosti, kroz jednokratnu finansijsku pomoć

Datum: 17.09.2026

Medij: Radar

Rubrika: Ekonomija na radaru

Autori: Dušan Dobromirov

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1386

Naslov: Režimu je asfalt važniji od penzionera

Strana: 40,41,42

medija, jake revizije – koje bi ga makar delimično ograničile. Ono što se kroz gorenavedene primere naduvaranih cena u Srbiji vidi, to je da se realna cena radova povećava bar za dva puta, a česti su primeri kod kojih je uporedna analiza sa cenama u drugim državama pokazala da cena kapitalnih investicija u Srbiji može biti veća i tri, pa i četiri puta. Ta činjenica je u potpunosti u skladu sa najgorim skorom korupcije u Srbiji u novijoj istoriji.

Postavimo hipotetičko pitanje, isključivo kao ilustraciju razmera o kojima govorimo, ne kao dokazanu tvrdnju, jer ne postoje (još uvek) podaci o tačnom iznosu novca izgubljenog kroz korupciju na kapitalnim projektima. Rebalansirani budžet Srbije za 2026. predviđa ukupne rashode od 2.923 milijarde dinara ili oko 24,9 milijardi evra. Primenom već pomenutog udela od 26,7 odsto, na kapitalne investicije godišnje odlazi oko 780 milijardi dinara, odnosno 6,65 milijardi evra.

Pretpostavimo da je taj iznos, zbog korupcije, dvostruko veći od realne cene izvođenja radova, što znači da bi pošten trošak iznosio oko 390 milijardi dinara ili 3,33 milijarde evra, a preostalih 390 milijardi dinara godišnje predstavlja teorijski „višak“ koji bi mogao da bude preusmeren u penzije. Kada bi se taj iznos ravnomerno rasporedio na 1,66 miliona penzionera, svaki bi dobijao dodatnih 235.000 dinara godišnje, odnosno oko 19.600 dinara mesečno.

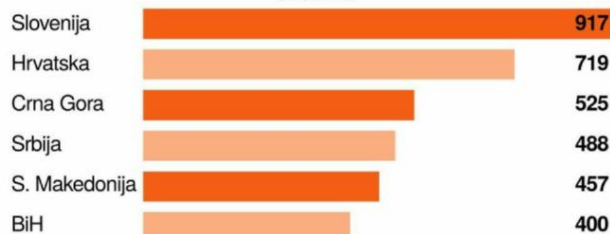
Dodato na postojeću prosečnu penziju od 56.843 dinara, prosečna penzija bi porasla na približno 76.400 dinara mesečno, što je rast od oko 34,5 odsto. U evrima, to bi prosečnu srpsku penziju podiglo sa sadašnjih 488 na oko 652 evra mesečno. Srbija bi tako preskočila Crnu Goru (525 evra) i postala treća u regionu po visini penzija, iza Slovenije i Hrvatske, u kojima su prosečne penzije 917 i 719 evra.

Ovo je, naravno, pojednostavljen račun sa više ograničenja koja treba imati na umu. Pretpostavka da je tačno polovina troška kapitalnih investicija „višak“ jeste radna pretpostavka za potrebe ovog primera, a ne izmerena činjenica. Iznos koji budžet izdvaja za penzije (10 do 11 odsto ukupnih rashoda) predstavlja državnu dotaciju Fondu PIO, a ne ukupnu potrošnju na penzije, koja uključuje i doprinose iz plata – ovaj scenario pretpostavlja da bi se oslobođeni novac dodao kao dodatna dotacija, iznad postojećih prihoda Fonda. I pored svih ograda, računica ilustruje da bi penzije u Srbiji mogle biti značajno veće.

Kada se sve sabere, teško je i dalje govoriti o „prioritetima“ srpskog budžeta kao da su rezultat ekonomske politike. Penzija se ne može predimenzionisati niti dodeliti „prijateljskoj firmi“, čiji je vlasnik blizak nekom iz vrha vlasti, jer je njen iznos zakonom propisan i javno proverljiv.

Upravo zato penzije rastu sporo, uz izgovore o „fiskalnoj odgovornosti“ i ograničenjima MMF-a, dok kapitalni projekti i vojne nabavke, koji po definiciji dopuštaju

Prosečna penzija u zemljama bivše Jugoslavije u evrima

Udeo penzija i kapitalnih investicija u budžetima zemalja regiona u procentima

*PROSEK DVA ENTITETA (FBiH I RS), KOJI PENZIJE FINANSIRAJU DIREKTNO IZ BUDŽETA

Udeo penzija i kapitalnih investicija u budžetima zemalja regiona u procentima

diskreciju o ceni i izvođaču, rastu iz godine u godinu bez ozbiljnog objašnjenja javnosti. Zemlje regiona pokazuju da je moguća drugačija ekonomska politika. Zemlje sa manje korupcije uspevaju da svojim penzionerima obezbede veća primanja. Ne zato što su bogatije, već zato što se manje novca gubi na putu od budžeta do građana. Srpski penzioner danas prima 488 evra ne zato što Srbija nema više, nego zato što bi drugih 164 evra, do brojke od 652, moralo da prođe kroz sistem u kome bi neko morao da odgovara za svaki potrošeni dinar i evro. Razlika između te dve cifre nije pitanje koliko Srbija ima, nego koliko je spremna da prizna gde novac zapravo odlazi. ■

autor je doktor finansija i profesor Univerziteta u Novom Sadu

Datum: 17.09.2026

Medij: Srpski telegraf

Rubrika Sport

Autori: Marija NESTOROVIĆ

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Naslov: ZLATNA KOKA LIGA EVROPE U BEOGRADU

Napomena:

Površina: 1250

Strana: 28,29

SRBIJA ĆE PROFITIRATI OD EVROPE ZLATNA KOKA LIGE EVROPE U BEOGRADU

Otvaranje radnih mesta, hiljade turista, preko 50 miliona gledalaca širom sveta i zarada od TV prava, samo su neki od benefita odluke UEFA

MARIJA NESTOROVIĆ

marija.nestorovic@sportissimo.rs

Odluka UEFA da Beograd bude domaćin finalne utakmice Lige Evrope 2029. oduševila je srpsku sportsku javnost, ali i stručnjake drugih profila, pre svega, ekonomiste.

Ova odluka doneta je na sednici Izvršnog komiteta UEFA u Solunu, a utakmica za trofej Lige Evrope zakazana je za 23. maj 2029. Finale će biti odigrano na budućem Nacionalnom stadionu u Beogradu.

O tome koliko će naša zemlja prihodovali od organizacije finala LE ekonomista Ljubodrag Savić nema dilemu.

NIKAD NISMO BILI U MINUSU

- Ovo je dokaz i koliko Ekspo znači za Srbiju i u narednim godinama tek ćemo ubirati plodove te

manifestacije. I to je normalno, jedna stvar povlači drugu. Posle ove izložbe dobijamo već organizaciju nove manifestacije. Ako se pogledaju dosadašnje sportske manifestacije, naša zemlja nikada nije bila u minusu, pa ni sad ne očekujem da bude - kaže Savić.

Kako ocenjuje, svi će biti na dobitku.

- Profitiraće svi, hoteli, restorani, taksisti, male kafane. Zna li vi koliko znači za neku zemlju kad joj dođe nekih 50.000 stranaca i ostavi svoje pare ovde. A mogu samo da kažem da su neki komentari-

DŽAJIĆ: OVO MNOGO ZNAČI, BIĆE TO SVETSKI DOGAĐAJ

Predsednik FSS Dragan Džajić prima čestitke kao na traci.

- Lepa vest... Mnogo lepa vest - kaže za Sportski žurnal najbolji jugoslovenski fudbaler svih vremena.

Mnogo ga je obradovala odluka Izvršnog komiteta UEFA iz Soluna.

- Prihvatio sam je s oduševljenjem, ne i iznenađenjem - radilo se na tome. Mnogo znači u ovom trenutku za srpski fudbal i sve ovdašnje ljubitelje. Nema dileme da će to da bude svetski. Prvo, na novom stadionu, biće kako treba i dolikuje. Ništa ne može da fali, kao na Kongresu u Beogradu. Rekli su iz UEFA: Jednom od najboljih ikad održanih. Besprekorno organizovanom

FOTO: P. DIVAC

- dodaje popularni Džajić.

Kako je naveo, zahvalio je Aleksandru Čerferinu, predsedniku UEFA, koji mu je odmah odgovorio:

- Hvala ti dragi prijatelju, radujem se vidanju!

Biće to treće veliko finale u Beogradu, posle KEŠ 1973. Ajaks - Juventus i EP 1976. Čehoslovačka - Nemačka.

- Prisustvovao sam finalu KEŠ, bilo je mnogo Italijana i Holandana, lepa atmosfera. Tri godine kasnije malo je nedostajalo i da igram, nažalost, nismo, iako mnogi kažu da je prvo poluvreme reprezentacije protiv Nemačke (2:0) najbolje u istoriji jugoslovenskog fudbala - naveo je Džajić.

Datum: 17.09.2026

Medij: Srpski telegraf

Rubrika: Sport

Autori: Marija NESTOROVIĆ

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Naslov: ZLATNA KOKA LIGA EVROPE U BEOGRADU

Napomena:

Površina: 1250

Strana: 28,29

OPSKOG FUDBALSKEG FINALA

sali šta će nam stadion u pustinji. A sad smo videli i šta će nam, očigledno da to velikim organizacijama ne smeta. Pored toga, ne bismo smeli da zaboravimo ni zaradu od TV prenosa, kao i nova radna mesta koja će se otvoriti. Svakako će zbog povećanja kapaciteta biti potrebna veća radna snaga - nabraja Ljubodrag Savić.

I reakcije sportista su očekivane.

Nekadašnji igrač Crvene zvezde Dušan Dule Savić poručio

je za Sportissimo da očekuje pravi spektakl u Beogradu.

DOKAZANI DOMAĆINI

- Velika stvar, kako za fudbal tako i za našu državu. Srbija je više puta pokazala da je dobar domaćin, pa i one davne 1973, kada je Ajaks savladao Juventus s 1:0 na stadionu Crvene zvezde u finalu Kupa šampiona. Bio sam na tom meču, još tad smo pokazali sav svoj kvalitet. Verujem da će tako biti i sad, da će naša država finansijski prihodovati, ali i naš fudbal. Tada se očekuje dolazak velikog broja navijača, hoteli, restorani će biti puni - rekao je Dule Savić.

On ima i specijalnu želju. - Naravno, ja bih voleo da Crvena zvezda igra to finale, ako je moguće. To bi tek upotpunilo događaj, prelepa slika bi tada otišla iz Beograda u svet. Nadam se da će ovo takmičenje biti i prekretnica i da će Srbija posle toga organizovati još velikih takmičenja - dodaje nekadašnji golgeter reprezentacije. Legenda srpskog fudbala Boško Đurovski za Sportissimo je poru-

čio da se naša zemlja neće zadovoljiti samo finalom Lige Evrope.

- To su lepe vesti, kako za srpski fudbal tako i za našu zemlju. Imamo čast da organizujemo veoma bitno takmičenje i to mi je veoma drago. Nadam se da će iz Beograda otići lepa slika u svet i da će ovo biti samo početak. Ukoliko se pokažemo kao dobri domaćini, možda nam u narednom periodu daju da organizujemo i finale Lige šampiona. Imamo dobru predispoziciju - zaključio je Boško Đurovski.

DRULOVIĆ: NEMAM DILEMU, SVE ĆE PROĆI ODLIČNO

Isto misli i Ljubinko Drulović i veruje da ćemo biti vrhunski domaćini.

- Nemam dilemu da će sve proći odlično, kao što je bio slučaj i kad je organizovan final-for Evrolige u Beogradu. Ovo je odlična stvar za našu zemlju. Zna li koliko će stranaca doći u Beograd, kolika će zarada biti za sve - rekao je Drulović.

I on bi voleo da na Nacionalnom stadionu tog dana 2029. zaigra i neki naš klub. - Pored toga što je Srbija domaćin ovakvog jednog takmičenja, ja bih voleo da neki od naših klubova učestvuje na ovom meču. Tek bi to bio spektakl i dobra stvar za sve, ali ima još vremena dotad, a ja sam uvek optimista - kaže Drulović.

RADUJKO: SVET ĆE VIDETI DIVAN NAROD I ZEMLJU

Generalni sekretar FSS Branko Radujko pohvalio je sve koji su učestvovali u prijavljivanju i pripremama za kandidaturu.

- Reč je o drugom po značaju, atraktivnosti i prestižu finalu evropskih klubskih takmičenja, odmah posle Lige šampiona, čije će se finale te godine igrati nedelju dana kasnije na Nou kampu u Barseloni. A pre toga, finale Lige Evrope na Nacionalnom stadionu u Beogradu! To je ogromna stvar za sve nas i još

jedna potvrda velikog poverenja koje smo stekli - rekao je Radujko.

Kako kaže, finale Lige Evrope 2029. biće jedan od prvih velikih fudbalskih spektakala na novom Nacionalnom stadionu.

- Voleo bih da svi koji dođu u Beograd vide jedan divan i gostoprimljiv narod, jednu divnu zemlju koja voli fudbal. Želim pune tribine, da sve naše goste dočekamo na pravi način i da iz Srbije ponesu najlepše utiske. A nadam se, zašto da ne, da bi možda i neki od naših klubova mogao da zaigra u tom finalu - izjavio je Branko Radujko.

BOŠKO ĐUROVSKI: IZ BEOGRADA ĆE OTIĆI LEPA SLIKA U SVET

FOTO: TANJUG

Datum: 17.09.2026

Medij: Nova

Rubrika U fokusu

Autori: Nataša Korlat

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 724

Naslov: Jure Janković ima imovinu u očevom selu

Strana: 1,7

DA LI SIN GRADONAČELNIKA LJUBLJANE
PLANIRA DA POKRENE BIZNIS U SRBIJI

Jure Janković ima imovinu u očevom selu

Strana 7.

Datum: 17.09.2026

Medij: Nova

Rubrika U fokusu

Autori: Nataša Korlat

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 724

Naslov: Jure Janković ima imovinu u očevom selu

Strana: 1,7

Da li sin gradonačelnika Ljubljane planira da pokrene biznis u Srbiji

Jure Janković ima imovinu u Srbiji, bio suvlasnik i firme u Leskovcu

Janković je dobio državljanstvo Srbije specijalnom odlukom Vlade u kojoj se navodi da je to „u nacionalnom interesu“ države, otkrili su KRIK i slovenački portal Oštro. To se dogodilo poslednjeg dana oktobra 2024., a tu odluku potpisao je tadašnji premijer Srbije Miloš Vučević

NATAŠA KORLAT

Zoran Janković sa sinom (dole) i Aleksandrom Vučićem (gore)

Jure Janković, sin gradonačelnika Ljubljane Zorana Jankovića, dobio je srpsko državljanstvo, a prema zvaničnim podacima prijavio je prebivalište u Čakorskoj ulici na Dedinju, a na adresi vile koja je u vlasništvu Nikole Petrovića, biznismena i kuma predsednika države Aleksandra Vučića. Janković je mogao prebivalište da prijavi i u mestu Saraorci kod Smedereva, gde je vlasnik tri objekta i pet parcela. Čovek sa tim imenom i prezimenom i slovenačkim državljanstvom bio je suvlasnik firme iz Leskovca.

Jure Janković dobio je državljanstvo Srbije specijalnom odlukom Vlade u kojoj se navodi da je to „u nacionalnom interesu“ države, otkrili su KRIK i slovenački portal Oštro. To se dogodilo poslednjeg dana oktobra 2024.,

a tu odluku potpisao je tadašnji premijer Srbije Miloš Vučević.

ZEMLJIŠNE PARCELE U OČEVOM SELU SARAORCI

Nije poznato kakav je to nacionalni interes Srbije zadovoljen u ovom slučaju. Na ta pitanja KRIK-a Vlada nije odgovorila, niti objasnila ko je dao preporuku da se Jankoviću dodeli državljanstvo, odnosno na čiju inicijativu je to učinjeno.

Zvanično, Jure Janković je prijavio prebivalište na Dedinju. Reč je o vili čiji je vlasnik Nikola Petrović, biznismen blizak Srpskoj naprednoj stranci. Ipak, sin gradonačelnika Ljubljane ima nekretnine u Srbiji u mestu Saraorci kod Smedereva, gde je rođen njegov otac Zoran i gde je proveo detinjstvo. Jure tu poseduje pet parcela, površine od oko 17.000 kvadrata. U istom mestu je vlasnik i tri objekta - od 49 kvadrata, 137 i 14 kvadratnih

metara i sva tri su izgrađena bez dozvole.

Zanimljivo je i da je čovek sa istim imenom i prezimenom i slovenačkim državljanstvom bio suvlasnik firme Jugofrutis iz Leskovca. Janković je do februara 2015. ima udeo od 20 odsto, a međusuvlasnicima su još bili i Joško Jakšić, Husnija Hajdarpasić i Drago Vaupotić, svi iz Slovenije, kao i Vladica Jovanović, koji je srpski državljanin. Ta firma je potom prodaje preduzeću Profrut iz Slovenije.

DOBRE VEZE S VUČIĆEM

Uzimanje srpskog državljanstva i to ne redovnom procedurom, i nije tako neobično. Njegov otac Zoran Janković ima jake veze sa Aleksandrom Vučićem, kojeg je kasnije i javno branio nakon što su otpočeli studentski protesti.

Janković je javno govorio o tome da je u dobrim odnosima

sa brojnim domaćim biznismenima, ali je poslednjih godina posebno postao blizak predsedniku Aleksandru Vučiću, koga naziva prijateljem.

Više puta je hvalio razvoj projekta „Beograd na vodi“, a prošle godine, tokom velikih studentskih protesta, javno je podržao Vučića i poručio mu da izdrži pritiske.

„Vaše vodstvo, odlučnost i vizija ključni su za napredak koji je Srbija postigla u proteklih godinama i uveren sam da taj put mora biti nastavljen“, napisao je Janković u pismu podrške Vučiću u januaru prošle godine, objavio je KRIK.

JANKOVIĆ STARIJI SPECIJALNI SAVETNIK ZA EXPO 2027.

O bliskosti Vučića i Jankovića govori i to da ga je srpski predsednik 2024. pozvao da pomogne oko organizacije njegovog

Prema zvaničnim podacima Jankoviće je prijavio prebivalište u Čakorskoj ulici na Dedinju, a na adresi vile koja je u vlasništvu Nikole Petrovića, biznismena i kuma predsednika države Aleksandra Vučića

ključnog projekta.

„Tema je bila Expo 2027. Zamolio sam Zorana za pomoć i podršku i hvala mu na tome što je sve oberučke prihvatio“, napisao je Vučić na svom Instagram profilu, nakon što ga je gradonačelnik Ljubljane posetio.

Janković je naveo da će biti specijalni savetnik za Expo 2027 i da će to raditi besplatno i u svom slobodnom vremenu.

Kada su se Vučić i Janković sastali na večeri u Beogradu u aprilu 2025, pridružio im se i Vučićev kum Nikola Petrović, koji je takođe u bliskim odnosima sa Jankovićem. Inače, portal N1 Slovenija ranije je otkrio bliske veze Nikole Petrovića sa Zoranom Jankovićem, a njih dvojica su se, prema podacima koje je Jankovićev kabinet dostavio N1, od kraja 2022. do aprila 2025. sastala najmanje četiri puta – od čega su jednom bili na večeri zajedno sa Vučićem.

Datum: 17.09.2026

Medij: NIN

Rubrika: Kultura

Autori: Mina Avejić

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1309

Naslov: Tragovi prošlosti u digitalnom dobu

Strana: 43,44,45

КУЛТУРА

ЈУБИЛЕЈ – 125 ГОДИНА ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА

Трагови прошлости у дигиталном добу

Етнографски музеј је за ширу јавност место на коме се прикупљају, чувају и излажу предмети који сведоче о свакодневном животу обичних људи. У прилог томе иду и сви поклони које добија већ више од 120 година

Етнографски музеј у Београду обележава 125 година постојања и рада. Велики јубилеј подсећа на више од једног века дугу борбу за очување националног идентитета, током које је установа израсла у чувара више од 120.000 драгоцених експоната и живог народног наслеђа. Званични програм обележавања ове годишњице започет је отварањем изложбе „Трагови“, а у оквиру јубилеја предвиђена је и изложба „Српске свадбе пре 125 година“.

Програм обележавања годишњице започет је кроз приказ материјала који је ова установа прикупила у периоду од 2020. до 2024. године. У оквиру саме изложбене поставке обухваћен је одабрани део од укупно 914 пристиглих експоната, чије је порекло везано за три главна канала набавке: добровољне поклоне грађана, институционални откуп и директна теренска истраживања. Статистички

подаци показују да су грађани установи доделили 548 предмета као поклон, док су 354 експоната набављена поступком откупа.

Сам концепт изложбе креиран је са циљем да широј публици у потпуности приближи системски рад који се одвија унутар музеја, а који публика ретко има прилику да види. Ауторка изложбе и виша кустоскиња Мирјана Крагуљак Илић указује на то да је

Данас фонд Етнографског музеја чини више од 120.000 експоната, од чега се око 50.000 односи директно на етнографске предмете настале током 18, 19. и 20. века, уз колекцију старих књига и историјских фотографија

фокус стављен на срж ове делатности.

„Изложба ‘Трагови’ посвећена је основној музејској делатности – а то је прикупљање, проучавање, документовање, чување и излагање етнографског културног наслеђа. Намера нам је била да укажемо на значајну улогу дародаваца у стварању и очувању културне баштине и да истакнемо потребу за очувањем сопственог културног идентитета“, рекла је Крагуљак Илић.

Сакупљена грађа на изложби организована је кроз пет посебних тематских целина у оквиру којих су експонати груписани у изложбеном простору. То су целина посвећена култури одевања и накиту, затим сегмент који обухвата културу становања, област социјалне организације и духовног живота, потом култура привређивања, као и посебна категорија ван тематских оквира. Реч је о разноврсним употребним предметима који су пратили свакодневицу, али и посебне животне тренутке становништва.

Пре него што се нађу у витринама, сви експонати пролазе детаљну стручну обраду, од разговора са власницима и прикупљања документације, до процеса конзервације.

Објашњавајући улогу оваквих поставки у музеологији, Крагуљак Илић истиче њихов стручни и друштвени значај.

„Овакве изложбе пружају могућност сагледавања прикупљеног материјала, који чини културно наслеђе значајно за представљање и тумачење културе. Изложбе о музејским набавкама су уобичајена пракса у

IVANA MASNIKOVIC-ANTIC M.A.

Datum: 17.09.2026

Medij: NIN

Rubrika: Kultura

Autori: Mina Avejić

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Naslov: Tragovi prošlosti u digitalnom dobu

Napomena:

Površina: 1309

Strana: 43,44,45

МАРКО КРСТИЋ, ДИРЕКТОР ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА

Вечни чувар националног идентитета

Читав један век и четвртина наредног стали су у збирке које документују свакодневицу, обичаје и друштвене промене на нашим просторима. Прослављањем овог јубилеја Етнографског музеја у Београду отвара се питање како сачувати идентитетски код и трајање дужице од века превести у савремени језик. О теренском раду, балансирању између традиције и нових технологија, као и припремама за предстојеће изложбе, за НИН говори директор музеја Марко Крстић.

Етнографски музеј обележава 125 година постојања и рада. Шта вам је главна визија и на који начин обележавате више од једног века трајања установе?

Сто двадесет пет година прослављамо у слављеничком духу, јер нема пуно институција културе које трају више од једног века. Изузетно смо поносни на ту дугу традицију и на све што се овде дешавало. Музеј је почео као етнографско одељење при Народном музеју давне 1844. године, да би се 1901. године осамостојало, што је у том моменту било изузетно важно за српску етнографију. Када је 1904. године краљ Петар I Карађорђевић отворио нашу прву сталну поставку, и то дан пред своје крунисање, тим чином поставили смо и државотворни музеј, на неки начин, што смо остали и данашњих дана, без обзира ко је био на власти и без обзира на друштвено уређење. Символички, Етнографски музеј јесте сабирно место српског идентитета, тачка окупљања и својеврсна ДНК база Срба, као и свих националних догађања, невоља, преварања, али и народних обичајних пракси које је српски народ баштинио и поштовао током дуге историје.

У збиркама чувате више од 120.000 предмета који чине идентитетски код нашег народа. Колико држава данас препознаје значај те баштине и где видите границу између очувања традиције и њеног заборавља?

Министарство културе у последње време све више улаже у нашу културну баштину, а посебно у Етнографски музеј, како кроз инфраструктуру и пројекте, тако и кроз конкретну подршку. Врхунац заједничке подршке, и то с поносом могу да кажем, јесте учешће Етнографског музеја у Националном павиљону на Специјализованој изложби Експо 2027, у оквиру заиста велике изложбе „Павиљон светлости“, коју поставља вероватно најважнији српски мултимедијални уметник Душан Јововић. Музеј учествује са 177 најрепрезентативнијих експоната и сигуран сам да ће Павиљон светлости представити Србију на најбољи начин.

Идеја водиља Етнографског музеја у 21. веку јесте препознатљива синтеза између националне традиције и комуникације. Основна мисија нам је да велико културно наслеђе приближимо млађим генерацијама средствима и каналима које они могу да разумеју, од телефона па све до VR технологије, коју ћемо први пут представити на отварању годишње изложбе „Српске свадбе пре 125 година“, којом званично прослављамо 125 година постојања.

Када говоримо о новим технологијама и младима, може ли вештачка интелигенција помоћи у очувању традиције или она представља претњу аутентичности?

Знате, све може бити претња ако се погрешно користи. По

музејима широм света на измаку је почетни занос фасцинације вештачком интелигенцијом и сада се полако враћају традиционални приступи. Тамо се вештачка интелигенција данас мање користи у самим поставкама, а више у унутрашњој организацији, рачуноводственим системима и разним програмима, дакле софтверски. Трудим се да направимо равнотежу и да, разуме се, не бежимо од савремених технологија нити од духа времена, али морамо разумети њихова ограничења. Понетиоци данас и сами користе вештачку интелигенцију да би се информисали о музеју, али кључ је увек у балансирању између вештачке и људске интелигенције.

Када се осврнемо на дугу историју установе, Музеј је у ратним разарањима претрпео огромне губитке. Како у пракси успевате да надокнадите заувек уништене експонате и документацију?

Губитке надокнађујемо константним теренским истраживањима широм Србије и свих простора где је живео наш народ. Најубудљивији део кустоског посла јесте управо тај одлазак у непознато, проналажење предмета и бележење усмених предања, без којих се народни обичаји не могу записати ни разумети. Упркос великим страдањима у Првом и Другом светском рату, Музеј је остао свестан своје мисије да сачува српски идентитет. Та посвећеност је утемељена у десетинама кустоса и стручњака који су овде радили и имали изузетно озбиљан однос према овом послу.

Прва асоцијација на Етнографски музеј углавном су народне ношње, опанци и ћилими. У којој мери се данас бавите градском културом и савременим трендовима?

Потпуно је логично да је народна ношња наш најпрепознатљивији бренд, она је главна одредница јер чува суштину не само традиције него и српског идентитета, посебно што текстил чини преко 60 одсто наших експоната. На нашу велику срећу, последњих петнаестак година пиротско ћилимарство је препознато у светским размерама, и могу да кажем да оптимистично чекамо децембарско заседање Међууниверзитетског комитета за очување нематеријалног културног наслеђа у Пекингу, на коме очекујемо и званичан упис пиротског ћилимарства на Унескову листу нематеријалне културне баштине човечанства, што је огроман успех и признање за Србију уопште.

Да ли грађани и даље самоиницијативно долазе и нуде предмете са својих тавана и из породичних колекција?

Да, дародавци су и даље активни. Управо је у току изложба „Трагови“, која приказује предмете прикупљене од 2020. до 2024. године. Назвали смо је тако јер сваки дародавац својим предметом оставља лични печат у овој установи. Дакле, локална заједница учествује у грађењу музеја, па и у поставкама изложби, што је већ више година тренд у свету, и тако стварамо заједно невидљиву генетску базу наших корена. Наша је дужност да млађим генерацијама покажемо да не треба да се стиде јелека или опанка. То је наслеђе које нас је сачувало кроз историју, а жеља за његовим очувањем не сме остати само празан слоган, већ конкретан рад на превазилажењу отпора према ономе што су наши преци емотивно доживљавали као део свог унутрашњег бића.

БОРБЕ КОЛАДИНОВИЋ

Datum: 17.09.2026

Medij: NIN

Rubrika: Kultura

Autori: Mina Avejić

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Naslov: Tragovi prošlosti u digitalnom dobu

Napomena:

Površina: 1309

Strana: 43,44,45

домаћим и светским музејима. Оне указују на везу између музеја и локалног становништва која се гради кроз културу сећања и стварања културног наслеђа", наводи Крагуљац Илић.

Континуирана сарадња са локалном средином темељ је на коме Етнографски музеј траје дуже од века, а одзив појединаца који своје породичне драгоцености препуштају установи сведочи о изграђеном поверењу.

Анализирајући однос појединца према институцији, Крагуљац Илић оцењује да Музеј функционише као простор у коме лични предмети постају део општег културног памћења.

„Етнографски музеј је за ширу јавност место на коме се прикупљају, чувају и излажу предмети који сведоче о свакодневном животу обичних људи. У прилог томе иду и сви поклони које добија већ више од 120 година како би сећање и наслеђе остали сачувани за генерације које долазе", каже Крагуљац Илић.

Сам почетак рада Музеја био је превасходно усмерен на интензиван теренски рад и сакупљање експоната на простору тадашње Србије и околних регија са српским становништвом, са намером да се традиција представи светској јавности. Међутим, ратни сукоби у 20. веку нанели су велику штету музејском фонду.

Осетан ударац установа је претрпела у Првом светском рату, када су током разарања уништени бројни експонати, документација и музејска библиотека. Након рата, стручњаци су изнова покренули теренске активности како би попунили празнине у збиркама.

Међуратни период донео је системску реорганизацију, изражен је нови инвентар, установљен Азбучни регистар, те формирана посебна одељења за музички фолклор и илустративне материјале, док су предмети први пут разврстани према саставу материјала.

Сличне заштитне мере спроведене су и 1941. године, пред сам почетак Другог светског рата, када је целокупан фонд упакован у дрвене сандуке и измештен у три објекта на углу Његошеве и Кнегиње Зорке, како би се спречило оштећење експоната.

Институција је током историје мењала и своје адресе. Први радни простор имала је у кући политичара и устаника Стевче Михаиловића на углу Кнез Милошеве и Бирчанино-

ве, да би потом била премештана у објекат Прве женске гимназије, затим у зграду у Балканској улици, као и у просторије бившег Дворца. Смештај је трајно решен 1. августа 1951. године, када се Музеј уселио у данашњу зграду на Студентском тргу број 13, монументално здање бивше Београдске берзе из 1934. године, архитекте Александра Ђорђевића. Године 1981, под надлежност ове установе предата је и Манакова кућа.

Изложбе о музејским набавкама су уобичајена пракса у домаћим и светским музејима. Оне указују на везу између музеја и локалног становништва која се гради кроз културу сећања и стварања културног наслеђа

(Мирјана Крагуљац Илић)

Данас фонд Етнографског музеја чини више од 120.000 експоната, од чега се око 50.000 односи директно на етнографске предмете настале током 18, 19. и 20. века, уз колекцију старих књига и историјских фотографија. Са друге стране, Музејска библиотека од свог реформисања 1920. године до данас обухвата око 60.000 публикација, укључујући 33.000 књига и 27.000 часописа посвећених етнологији и антропологији.

Поред материјалних експоната, важан део делатности односи се и на заштиту нематеријалног културног наслеђа. При Музеју функционише Национални регистар у који је, између осталог, уписано пиротско ћилимарство као заштићена традиционална вештина. Захваљујући овом стручном ангажману, на Унескову Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства успешно су уврштени слава, коло, певање уз гусле и злакуско лончарство.

Кроз поставке „Трагови“ и „Српске свадбе пре 125 година“, Етнографски музеј подсећа на своје корене, али и наставља да повезује народну традицију са савременим друштвом.

Мина Авејић

Datum: 17.09.2026

Medij: Alo

Rubrika: Politika

Autori: redakcija

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 837

Naslov: POKRENUTA PLATFORMA ZA PRIVREDNIKE!

Strana: 6

6. ALLO | ČETVRTAK | 17. septembar 2026.

»» PKS potpisala ugovor o učešću na Ekspu 2027.

POKRENUTA PLATFORMA ZA PRIVREDNIKE!

Platforma je dostupna preko zvanične veb-stranice na sajtu Ekspa, a domaći preduzetnici i kompanije mogu da se registruju i na jednom mestu predstavljaju svoje proizvode, usluge, iskustvo i kapacitete

FOTO: TANJUG/RADE PRELIĆ

Privredna komora Srbije (PKS) potpisala je juče ugovor o učešću na specijalizovanoj izložbi „Ekspo 2027. Beograd“, čime su stvoreni uslovi za snažnije uključivanje i konkretne aktivnosti srpske privrede u okviru specijalizovane izložbe.

Ugovor su u Plejgraundu na Beogradskom sajmu potpisali predsednik PKS Marko Čadež i direktor kompanije „Expo 2027“ d. o. o. Beograd Danilo Jerinić, koji su poručili da je zvanično pokrenuta biznis platforma namenjena svim kompanijama koje žele da se predstavljaju u okviru specijalizovane izložbe i povežu sa međunarodnim partnerima.

Platforma je dostupna preko zvanične veb-stranice na sajtu

Ekspa, a domaći preduzetnici i kompanije mogu da se registruju i na jednom mestu predstavljaju svoje proizvode, usluge, iskustvo i kapacitete. Međunarodni učesnici moći će da pregledaju njihove ponude i kontaktiraju sa firmama koje odgovaraju njihovim potrebama.

Čadež i Jerinić najavili su i realizaciju Biznis karavana u opštinama i gradovima širom Srbije, gde će kroz neposredne razgovore privrednicima biti predstavljene poslovne mogućnosti koje Ekspo donosi i načini na koje mogu da se uključe.

- Partnerstvo Ekspa 2027. i Privredne komore Srbije nije nešto što je nastalo danas, već je nastalo onog dana kada smo krenuli u borbu da Ekspo dovedemo u Beograd i zaista je sada već nekoliko godina zajedničkog rada, promišljanja, osmišljavanja šta želimo od Ekspa da uradimo i šta Srbija dobija. Ovo

PKS će u okviru Ekspa imati svoj paviljon koji će biti jedan od ključnih centara za predstavljanje srpske privrede

MARKO ČADEŽ

partnerstvo može se opisati kroz tri reči - šansa, partnerstvo i rast - rekao je Čadež.

- Nama je važno kao Privrednoj komori Srbije da svakom privredniku pošaljemo, i danas i kroz ovo partnerstvo, poruku šta treba da uradi pre Ekspa, da jasno definiše čime izlazi pred svet i da se dobro pripremi za razgovore sa svetskim kompanijama - dodao je predsednik Komore, i istakao da privrednici treba da naprave listu željenih tržišta i partnera, dok je povezivanje sa potencijalnim partnerima posao PKS.

Poručio je da je najveća poslovna prilika koju Ekspo donosi Srbiji mogućnost da se za tri meseca na-

pravi kvantni skok za koji bi bez Ekspa bile potrebne godine, ako ne i decenije. Čadež podseća da će, pored GITEK-a, najvećeg svetskog sajma tehnologije, koji će svoje izdanje u Beogradu imati u okviru Ekspa 2027. Srbija u Beograd dovesti i druge vodeće svetske sajmove i poslovne manifestacije.

PKS će u okviru Ekspa imati svoj paviljon koji će, po rečima Čadeža, biti jedan od ključnih centara za predstavljanje srpske privrede i povezivanje domaćih kompanija sa međunarodnim partnerima.

Uoči potpisivanja ugovora, Čadež je održao i onlajn sastanak sa Sau-

lom Singerom, koautorom knjige „Start-Up Nation“ i jednim od najpoznatijih svetskih autora i stručnjaka za inovacije, preduzetništvo i razvoj startup ekosistema. Tokom razgovora bilo je reči o potencijalu Ekspa 2027. da poveže srpske kompanije, startape i inovatore sa globalnim poslovnim i investicionim ekosistemom, kao i o tome kako Srbija može da iskoristi ovu manifestaciju za snažnije pozicioniranje domaće privrede na međunarodnom tržištu.

Direktor kompanije „Expo 2027“ d. o. o. Beograd Danilo Jerinić je, nakon potpisivanja ugovora, izjavio da se u okviru biznis programa na Ekspu 2027. priprema šest tematskih poslovnih foruma i dvodnevni Globalni biznis i tehnološki samit, kao i više od 250 bilateralnih poslovnih događaja, više od 900 poseta delegacija i više od 50.000 poslovnih razgovora.

- Vrednost tog programa videće se i u onome što će uslediti: novim ugovorima, saradnji dobavljača, investicijama i zajedničkim projektima - rekao je Jerinić.

On je posebno istakao dolazak GITEK-a, navodeći da će ta manifestacija dodatno proširiti mogućnosti za susrete domaćih tehnoloških kompanija i startapa sa međunarodnim poslovnim partnerima i investitorima.

Specijalizovana izložba „Ekspo 2027. Beograd“, sa temom „Igra(j) za čovečanstvo - sport i muzika za sve“, biće održana u Beogradu od 15. maja do 15. avgusta 2027. godine. Učešće na izložbi u Beogradu potvrdilo je više od 140 država, među kojima su i SAD i Japan. Očekuje se oko četiri miliona posetilaca.

BIĆE REALIZOVAN I BIZNIS KARAVAN U OPŠTINAMA I GRADOVIMA ŠIROM SRBIJE

FOTOGRAFIJE: TANJUG

Datum: 17.09.2026

Medij: Kurir

Rubrika Društvo

Autori: Dragana Petrović

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 824

Naslov: Šta finale Lige Evrope 2029. donosi Srbiji

Strana: 1,8

Datum: 17.09.2026

Medij: Kurir

Rubrika: Društvo

Autori: Dragana Petrović

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 824

Naslov: Šta finale Lige Evrope 2029. donosi Srbiji

Strana: 1,8

Više od stadiona.

ŠTA ĆE FINALE LIGE EVROPE DONETI BEOGRADU I SRBIJI

OGROMAN PARKING

Moguće i proširenje

● Nacionalni stadion će imati 49 parking-mesta za autobuse, 3.323 za automobile, 145 parking-mesta za vozila sa električnim punjenjem, 242 mesta za vozila za osobe sa invaliditetom, 33 za kombi i 40 za taksi vozila, kao i 45 dupla parking-mesta za bicikle. Ukupni brojevi parking-mesta podložni su izmenama budući da je planirano da se parkiranje delimično odvija i na susednim parcelama u narednim fazama projekta.

KAKO ĆE IZGLEDATI NACIONALNI STADION

52.000 mesta za gledaoce
3 nivoa
3 zelena prstena površine **5.000 kvadrata**
44 stuba visine 40 metara
32 hektara površina kompletnog kompleksa stadiona

kao što je finale Lige Evrope svakako pomaže isplativosti projekta, ali je neophodno da taj stadion ima što više manifestacija i da prateći prostor na stadionu iznajme i koriste firme koje to žele - rekao je on.

Veliki sportski događaji kao što je ova utakmica, ističe naš sagovornik, doprineće i sve boljem imidžu Srbije.

- Beograd je veliki evropski grad koji je već organizovao velike sportske događaje poput fajnal-fora u košarci, kao i razne druge sportske manifestacije. S te strane uvek je dobro da niste u zapečku Evrope, već da ste na naslovnom stranama i da ljudi dolaze u Beograd. To je odlično za imidž zemlje, iako je ovo samo jedna karika u formiranju ukupnog imidža jednog društva - dodao je Stevanović.

Nacionalni stadion i pre završetka izgradnje počeo da se isplaćuje, što je potvrdila i odluka UEFA da se baš ovde igra jedna od najvažnijih utakmica sezone

Dragana Petrović

Finalna utakmica Lige Evrope koja će biti odigrana 23. maja 2029. godine na budućem nacionalnom stadionu u Surčinu doneće brojne benefite Srbiji u ekonomskom i turističkom smislu. Odluku da Beogradu prepušti organizovanje ovako važne utakmice doneo je Izvršni komitet UEFA u Solunu, a saopštio predsednik Srbije Aleksandar Vučić.

- Godine 2027. je Ekspo, a 2029. velika vest za Srbiju: dobili smo finale Lige Evrope u fudbalu. Finale Lige Evrope u fudbalu igra se na nacionalnom stadionu u Surčinu i čestitam svim građanima Srbije, čestitam Beogradu, čestitam svim našim navijačima. Eto prilike i za naše klubove da pokušaju da te godine dođu do same završnice Lige Evrope, posle finala Lige šampiona, najprestižnije utakmice i najprestižnijeg takmičenja na Starom kontinentu. Uspeli smo, veruje u nas i UEFA, i svi znaju da ćemo da završimo stadion i mnogo sam srećan: Srbija nastavlja da pobeđuje

- naveo je Vučić na svom Instagram profilu.

Velelepni objekat

Nacionalni stadion, koji se gradi u okviru šireg Ekspo kompleksa u Surčinu, biće velelepni objekat i ponos naše zemlje. Projektovao ga je španski studio „Fenwick Iribarren“

SINIŠA MALI

po konceptu nazvanom „baštenski stadion“ sa zelenilom na fasadi. Gradi se u skladu sa svim UEFA i FIFA standardima.

Dr Uroš Kandić, državni sekretar u ministarstvu

Kandić: Korist od ove utakmice imaće čitava turistička industrija u Beogradu

turizma i omladine u tehničkom mandatu, ističe da će finale Lige Evrope biti jedna od najvažnijih sportskih manifestacija te godine u svetu.

- Ne samo da će stadion biti pun gledalaca za ovu utakmicu već će koristiti imati čitava turistička industrija u Beogradu. Nije mala stvar dobiti finale Lige Evrope, drugo takmičenje po značaju na Starom kontinentu, što će u reputacionom smislu imati veliki značaj za Srbiju. Verujem da će Beograd, posebno nakon Ekspo izlo-

žbe, biti turistički centar regiona i ovog dela Evrope - rekao je on.

Prema Kandićeve reči, srpska prestonica u turističkom smislu već sad je motor našeg turističkog razvoja, posebno kad je u pitanju dolazak stranih turista.

- Iz godine u godinu broj stranih turista u Beogradu raste i ja se nadam da će u narednom periodu biti još ovakvih manifestacija koje će dodatno učvrstiti naše mesto na turističkoj mapi. Nemam bojazan da ćemo i narednih godina imati sjajne turističke rezultate i da će ova grana sve više učestvovati u razvoju srpske ekonomije - dodao je Kandić.

Ekonomski značaj

Predviđeno je da u sklopu nacionalnog stadiona bude i šoping-centar, fudbalska akademija, muzej FS Srbije. Planiran je kao multifunkcionalni sportski objekat namenjen za međunarodna takmičenja od najvećeg značaja, a može se koristiti i za različite kulturne i druge manifestacije.

Kako objašnjava ekonomista Aleksandar Stevanović, što više događaja doprineće da nacionalni stadion bude isplativo ulaganje.

- Jedna ovakva utakmica

Srbija zemlja kojoj se veruje

● Ministar finansija u tehničkom mandatu Siniša Mali redovno obilazi gradilište i proverava dokle su stigli radovi na izgradnji nacionalnog stadiona. Kako je nedavno istakao, u stadion će biti ugrađeno 120.000 kubnih metara betona, 19.000 tona čelika, kao i puno napora, truda, rada, želje, umeća i znanja kako da Srbija dalje napreduje. Komentarišući vest da će se finale Lige Evrope igrati na nacionalnom stadionu, Mali je rekao da ovakva priznanja ne dolaze slučajno.

- Ona su rezultat ulaganja u poslednjoj deceniji u infrastrukturu, saobraćajnu povezanost i moderne kapacitete koje Srbija danas može s ponosom da ponudi Evropi i svetu. Zahvaljujući tome, Srbija je postala zemlja kojoj se veruje. Nacionalni stadion, koji se marljivo gradi u okviru Ekspo kompleksa, već je dobio svoju prvu veliku ulogu i ispunio viziju njegove potrebe. Srbija želi da bude i već postaje domaćin najvećih sportskih i međunarodnih događaja - istakao je Mali.

Datum: 17.09.2026

Medij: NIN

Rubrika: Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 156

Naslov: Predizborni skupovi SNS u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, a završni u Nišu

Strana: 6

Предизборни скупови СНС у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, а завршни у Нишу

Кандидат за премијера на листи „Александар Вучић – Уједињена Србија“ и актуелни председник Србије Александар Вучић најавио је да ће СНС одржати три или четири велика предизборна скупа и да ће они бити у Београду, Новом Саду и Крагујевцу, а завршни у Нишу, као и да се узда у убедљиву изборну победу и верује да је СНС заслужио да освоји више од 50 одсто гласова.

Вучић је рекао да су управо у Нишу забележене, како је рекао, најјезивије слике током протеста у марту 2025. године, и да су те стравичне слике осрамотиле предиван град и предиван народ југа Србије.

„Хоћу да пружимо додатну подршку Нишу, и не само Нишу већ и Прокупљу, и Лесковцу, и Врању, и Пироту, читавом југу Србије, дакле, и да тамо завршимо победничку кампању“, рекао је носилац листе „Александар Вучић – Уједињена Србија“.

Вучић је истакао да се узда у убедљиву изборну победу и да листа око СНС-а неће победити са само једним или четири одсто разлике у гласовима.

„Сваки резултат испод 50 одсто за нашу листу, ја бих био незадовољан. И то ћу вам рећи и те вечери. Ја мислим да је то највише постављен циљ“, поручио је Вучић.

Он је најавио да ће оставку на место председника Србије поднети 27. септембра.

Datum: 17.09.2026

Medij: Dnevnik

Rubrika: Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Naslov: Od Novog Sada do Evrope

Napomena:

Površina: 235

Strana: 7

ПРОГРАМ „ЕРАЗМУС ЗА МЛАДЕ ПРЕДУЗЕТНИКЕ”

Од Новог Сада до Европе

Млади и будући предузетници из Србије имају прилику да кроз програм „Еразмус за младе предузетнике” стекну практично пословно искуство у иностранству, упознају друга тржишта и успоставе међународне контакте.

Бизнис инкубатор Нови Сад, у сарадњи са Европском кућом, током септембра и октобра организоваће серију инфо-дана у шест градова Србије – Суботици, Новом Саду, Београду, Крагујевцу, Нишу и Чачку. Заинтересовани ће моћи да сазнају ко може да учествује, како се подноси пријава и

каква подршка је доступна током размене.

Програм је намењен онима који планирају да покрену сопствени посао или имају мање од три године предузетничког искуства. Са друге стране, искусни власници и руководиоци малих и средњих предузећа могу да се пријаве као домаћини и угосте предузетника из друге земље.

Године нису препрека – горња старосна граница не постоји, али учесници морају бити пунолетни.

Програм, који је Европска комисија покренула 2009. године, омогућава

новом или будућем предузетнику да проведе од једног до шест месеци у иностранству, радећи са искусним предузетником. Размена може да се реализује у континуитету или кроз више краћих боравака, у периоду од највише 12 месеци.

Током боравка учесник стиче практична знања о вођењу и развоју посла, упознаје друго тржиште и гради пословну мрежу. Домаћину сарадња доноси нове идеје, контакте и могућност за развој будућих партнерстава.

Новим предузетницима обезбеђена је и

финансијска подршка за путовање и боравак у иностранству, чији износ зависи од земље у којој се размена реализује. Пријава није ограничена једним годишњим роком, већ је могућа током целе године.

Колики је интерес за овај програм показују и досадашњи резултати. Од 2009. до јула 2026. године успостављено је 15.175 међународних пословних размена, од којих је 13.950 завршено. Условe за учешће испунио је 40.531 предузетник, при чему су нови предузетници чи-

Фото: Бизнис инкубатор Нови Сад

нили 66 одсто, а домаћини 34 одсто.

Жене чине 52 одсто регистрованих нових предузетника, док су међу новим предузетницима који су реализовали размену најбројнији млађи од 30 година.

Највише размена до сада је реализовано у Шпанији – 3.134, затим Италији – 1.942 и Немач-

кој – 1.480. Следе Велика Британија са 1.049 и Холандија са 897 размена.

За оне који тек праве прве кораке у предузетништву, програм тако може да буде прилика да се посао не учи само из књига и курсева, већ директно од предузетника који већ послује на страном тржишту.

Е.Д.

Datum: 17.09.2026

Medij: Blic

Rubrika: Aktuelno

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 332

Naslov: Od 43 obolela čak 40 u teškom stanju zbog groznice Zapadnog Nila

Strana: 10

NOVI PRESEK „BATUTA“ O OPASNOM VIRUSU

Od 43 obolela čak 40 u teškom stanju zbog groznice Zapadnog Nila

U SRBIJI JE otkriveno još šest novih slučajeva groznice Zapadnog Nila, što sada čini ukupno 43 zaražene osobe od ovog virusa koji prenose komarci. I gotovi svi su teško oboleli.

Prema najnovijim informacijama Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", na teritoriji Srbije je, od početka sezone nadzora (1. juna) do 13. septembra, registrovano ukupno 43 slučaja obolevanja od groznice Zapadnog Nila, od čega je 40 slučajeva sa težim, neuroin vazivnim oblikom bolesti.

To, praktično, znači da je još šestoro ljudi obolelo, budući da je prethodne nedelje bilo ukupno 37 zaraženih. Takođe, skoro duplo više je obolelih muškaraca u odnosu na žene.

- Među obolelima je 28 osoba muškog i 15 osoba ženskog pola. Prosečna starost obolelih je 66,6 godina - navode u Institutu "Batut".

Virus Zapadnog Nila otkriven u 10 opština u Srbiji

U odnosu na izveštaj od pre nedelju dana, virus je potvrđen u još jednom okrugu u Srbiji - Pomoravskom, što sada čini ukupno deset okruga: Grada Beograda (14 slučajeva), Južnobanatskog (devet slučajeva), Šumadijskog (pet slučajeva), Srednjobanatskog (četiri slučaja),

Južnobanatskog (pet slučajeva), Severnobanatskog (dva slučaja), Zapadnobanatskog (jedan slučaj), Rasinskog (jedan slučaj), Braničevskog (jedan slučaj), Pomoravskog (jedan slučaj) okruga.

Najviše zaraženih u Italiji i Grčkoj

Od početka sezone transmisije 2026. godine, a ključno sa 10. septembrom, ukupno su identifikovana 152 područja zahvaćena virusom Zapadnog Nila u 13 evropskih zemalja. Zahvaćena područja su registrovana u: Italiji (64), Grčkoj (21), Rumuniji (20), Francuskoj (14), Holandiji (10), Hrvatskoj (5), Španiji (5), Mađarskoj (4), Severnoj Makedoniji (3), Nemačkoj (2), Austriji (2), Albaniji (1), Kipru (1).

Groznica Zapadnog Nila je sezonsko oboljenje koje se prenosi ubodom zaraženog komarca. Glavni prenosilac virusa je vrsta *Culex pipiens* - takozvani domaći ili rečni komarac koji je široko rasprostranjen u našoj zemlji.

„Sezona transmisije virusa Zapadnog Nila u Srbiji uobičajeno traje od juna do novembra meseca“, navode u "Batutu".

Budući da vakcina protiv ove bolesti ne postoji za ljude, jedini efikasan način prevencije jeste sprečavanje uboda insekata i smanjenje njihove populacije.

Simptomi groznice Zapadnog Nila

Simptomi bolesti nastaju tri do 14 dana nakon uboda zaraženog komarca.

Kod oko 80 odsto zaraženih osoba infekcija protiče asimptomatski. Oko 20 odsto inficiranih osoba ima blagu kliničku sliku u vidu: groznice, glavobolje, mučnine, povraćanja. Redese javlja otok limfnih žlezda, pojava ospe na koži grudni, leđa ili stomaka.

Kada se razvija neuroin vazivni oblik bolesti

Kod jednog obolelog na 150 inficiranih dolazi do razvoja teške kliničke slike sa znacima upale mozga (encefalitis) ili upale moždanića i kičmene moždine (meningitis), odnosno neuroin vazivnog oblika bolesti.

- Tada u kliničkoj slici, pored groznice i glavobolje, dolazi do pojave ukočenosti vrata, stupora, dezorijentacije, kome, tremora, konvulzija, mišićne slabosti i paralize. Ovi simptomi mogu da traju nekoliko nedelja, sa mogućim trajnim neurološkim oštećenjima - objasnila je ranije za "Blic zdravlje" primarijus dr Slavica Maris, specijalista epidemiologije i načelnica Jedinice za razne bolesti u Gradskom zavodu za javno zdravlje.

M. Marković

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Milica Rilak

Teme: Grad Beograd; Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove; Sekretarijat za komunalne i

Napomena:

Površina: 1802

Naslov: OVAJ GRAD JE NEKADA BACAO HLADOVINU DALEKO

Strana: 36,37,38,39

N | ARHITEKTURA KLIMATSKE PROMENE

OVAJ GRAD JE NEKADA BACAO HLADOVINU DALEKO

Kako da Beograd - i ne samo on - prestane da puca po šavovima kad temperatura pređe 35 stepeni ili nakon svakog jačeg pljusk? Ana Šabanović, istraživač na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, govori o tome kako gradovi postaju urbani pakao, i šta možemo da uradimo da to ne bude tako

Piše Milica Rilak

„Postoji tačka nakon koje grad više ne može dovoljno brzo ili efikasno da se prilagodi promenama klime“, kaže arhitektka i urbanistkinja Ana Šabanović dok objašnjava pojam „tvrde granice“, linije koja ne sme da se pređe jer se tako gubi trka sa klimatskim uslovima na štetu kvaliteta života građana.

Međutim, kod nas kao i u svetu ova tema se i dalje često doživljava kao pitanje za neko daleko, apstraktno sutra, kao što smo sa prvim svežijim danima zaboravili kako smo letos u Beogradu pokušavali da nađemo hlad na 40 stepeni ili da smo prošle jeseni po ko zna koji put stajali zarobljeni u gužvi jer vozila nisu mogla da prođu kroz „jezero“ ispod nekog podvožnjaka.

Naša sagovornica je istraživač na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, a kroz svoju doktorsku disertaciju bavi se adaptacijom gradova na izmenjene klimatske uslove. Zato sa njom razgovaramo o tome kako da Beograd prestane da puca po šavovima kad temperatura pređe 35 stepeni ili nakon svakog jačeg pljusk.

Razgovori često počinju prisećanjem „kako je to nekad bilo“, pa ni ovaj intervju nije mogao da prođe bez podsećanja na detinjstvo i slike u snegu do nosa u dvorištu ili vraćanja uveče kući po džemper kada avgust bude na izmaku, ali to je priča o klimi koja više uopšte ne liči na onu „kad smo bili mali“, pa čak ni na onu od pre desetak godina, kada su tropske noći bile izuzetak a ne pravilo i kada su se godišnja doba još razlikovala.

Ana Šabanović potvrđuje da tu prošlost nismo izmaštali ili izmislili, a u Beogradu, kako kaže, ta se promena najpre vidi u ritmu nevremena.

„U suštini, kod nas se klima najviše

KAO MALI, VIDLJIV KORAK, TRAKA SA PARKING-MESTIMA SA JEDNE STRANE ULICE MOŽE DA SE ZAMENI BICIKLISTIČKOM STAZOM I TRAKOM ZELENILA SA DRVOREDOM. TAKO NEŠTO MOŽE DA SE PRIMENI NA POTEZU BULEVARA CARA DUŠANA I KRALJICE MARIJE, BULEVARA KRALJA ALEKSANDRA ILI BULEVARA DESPOTA STEFANA...

promenila kada je reč o padavinama, i to ne u ukupnoj količini, koja je manje-više slična kao što je bila nekada, nego su se promenili učestalost i intenzitet. To znači da imamo sve duže periode suša, pa onda pljuskove. Slično važi i za temperaturu. U suštini imamo sve više tropskih noći, sada i preko 60. To nije bio slučaj pre dvadesetak godina.“

Utoliko je važnije pitanje da li je Beograd građen i da li se gradi imajući u vidu tu činjenicu, ili smo bliži tome da izgubimo trku sa klimatskim promenama.

„Nije kasno, ali nemamo mnogo vremena. Zato je važno delovati pre nego što dostignemo tu granicu kada prostori u gradu postaju prepreke. Neke mere, poput razvoja zrele zelene infrastrukture, zahtevaju godine ili decenije da bi dale puni efekat, dok se klimatski uslovi menjaju mnogo brže.“

Opet, kada se grad nađe pritisnut između 60 tropskih noći i bujičnih kiša, njegova „grada“ posustaje.

„Postojeći građevinski fond nije projektovan za današnje klimatske uslove. Kada računamo kapacitete infrastrukturnih sistema, mi ih računamo za pike. Sada nam je mnogo veći pik nego

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Milica Rilak

Teme: Grad Beograd; Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove; Sekretarijat za komunalne i

Napomena:

Površina: 1802

Naslov: OVAJ GRAD JE NEKADA BACAO HLADOVINU DALEKO

Strana: 36,37,38,39

što je bio nekada i bio bi nam, prime-ra radi, potreban veći prečnik kišne kan-alizacije, što bi naravno bilo izuzetno skupo menjati“, objašnjava.

Budući da je teško raskopati ceo grad da bi se položile šire cevi, rešenje se mora tražiti na tlu.

„Zato mere adaptacije kažu: ‘Hej, pa čekajte, možda možemo da ostavimo iste ili slične prečnike kišne kanaliza-cije, a da zadržimo tu vodu na površini malo duže. I tu se kao najefektivnije po-kazalo upravo korišćenje elemenata ze-lene infrastrukture, zato što korenov si-stem i generalno tlo ima ulogu sundera. Upiće određenu količinu vode i zadrža-će je tu sat-dva, dok se kišna kanalizaci-ja ne isprazni.“

Zelena infrastruktura (parkovi, šume, drvodredi...) time istovremeno preuzima ulogu regulatora atmosferskih voda i toplote, i zato je ona izuzetno važan deo grada, a ne nekakav ukras.

„Priroda može i treba da bude deo grada. Prirodna i prirodi bliska rešenja potrebna su nam upravo za efikasno i efektivno prilagođavanje na izmenjene klimatske uslove.“

NIJE VAŽNA SAMO POVRŠINA ZELENILA, VEĆ I NJEGOVA STRUKTURA I FUNKCIJA. VELIČINA KROŠNJE JE VAŽNIJA OD SAMOG BROJA STABALA – VEĆA KROŠNJA OBEZBEĐUJE VIŠE HLADA I IMA VEĆI KAPACITET ZA REGULACIJU TEMPERATURE I ZADRŽAVANJE VODE

Razlika se, kaže, najbrže oseti na po-dlozi po kojoj hodamo: „Kada imamo asfaltnu, betonsku ili kamenu podlo-gu, ona se mnogo brže zagreva i mnogo duže zadržava temperaturu nego kada imamo površinu pod travom. Drugi aspekt je proces koji omogućava ispa-ravanje sa listova, koje čini da nam je u stvari vazduh prijatniji i hladniji kada boravimo u njemu. I tu je takođe bi-tan aspekt što nama ta zelena površina omogućava da zadržimo i vlažnost sa-mog zemljišta, jer zemljište što je vlažnije, to bolje hladi, a što je suvlje, slič-nije je betonu i asfaltu.“

Pritom, nema svako zelenilo isti učinak.

„Nije važna samo površina zelenila,

već i njegova pozicija, struktura i funk-cija. Veličina krošnje je važnija od sa-mog broja stabala. Veća krošnja obez-beđuje više hlada i ima veći kapacitet za regulaciju temperature i zadržavanje vode“, ističe.

Dalje, kroz promišljeno planiranje vi-sokog zelenila postiže se i pasivna regu-lacija temperature:

„Listopadno drvo leti obezbeđuje hlad i zaštitu od sunca, dok zimi odbacu-je lišće i omogućava da sunčevo zrače-nje dopre do fasada i prozora. Nasuprot tome, zimzeleno drveće obično posta-vljamo sa severne strane, odakle nam obično dolaze hladni vetrovi i odakle nemamo osunčavanje. Cilj nije samo da aktivno hladimo grad, već da smanjimo potrebu za hlađenjem. Klima-uređaji su važni za zaštitu ljudi tokom ekstremnih temperatura, ali njihovo masovno kori-šćenje prebacuje toplotu iz unutrašnjeg prostora u spoljašnji i povećava toplotno opterećenje neposrednog okruženja.“

Gledajući dokumenta javnih politika Beograda, neko bi pomislio da je grad odlično pripremljen za ovakve izazove. Na raspolaganju su Akcioni plan adap-tacije na izmenjene klimatske uslove

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

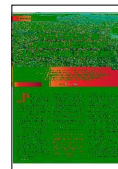
Rubrika: Bez naslova

Autori: Milica Rilak

Teme: Grad Beograd; Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove; Sekretarijat za komunalne i

Napomena:

Površina: 1802

Naslov: OVAJ GRAD JE NEKADA BACAO HLADOVINU DALEKO

Strana: 36,37,38,39

ARHITEKTURA KLIMATSKE PROMENE

sa procenom ranjivosti (usvojen 2015. a ažuriran 2023. godine), Plan generalne regulacije sistema zelenih površina iz 2019, kao i Strategija zelene infrastrukture usvojena 2024. godine. Ipak, čim se sa papira zakorači u praksu, stvari se menjaju nagore.

„Kada govorimo o implementaciji, tu vidimo velika odstupanja od onoga što je planirano i možemo uočiti da se dešava da planski dokumenti kažu: 'Treba nam povećanje površina koje su u direktnom kontaktu sa tlom', a onda imamo situaciju da gradimo podzemne garaže ispod zelenih površina.“

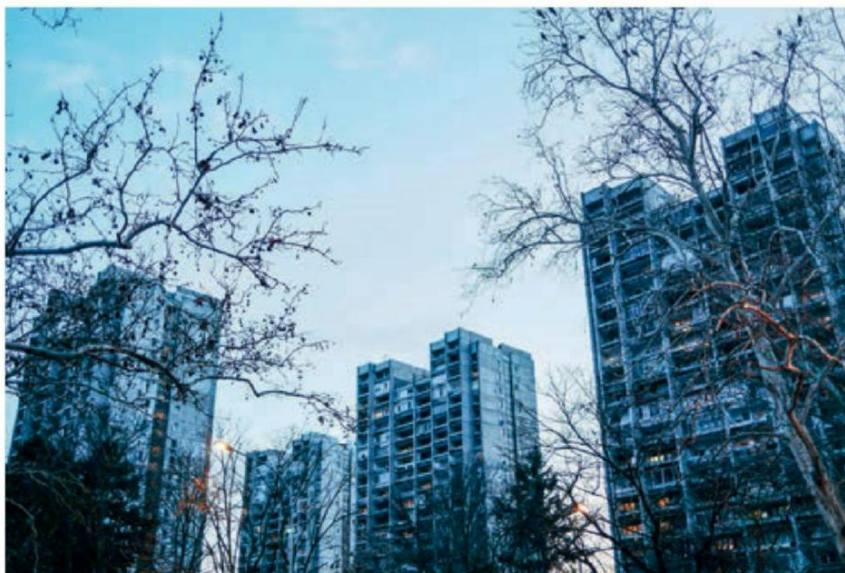
Glavna kočnica, kako veruje, leži u rasutoj institucionalnoj nadležnosti.

„Trenutno Beograd sa tog strateškog i planskog nivoa ima sve što mu je potrebno, ali kako se spuštamo na nivo sprovođenja možemo da vidimo da postoji prava zbrka oko nadležnosti nad ovom temom. Za urbani razvoj grada nadležni su Kabinet glavnog gradskog urbaniste i Sekretarijat za urbanizam. Znači, oni daju uslove za sprovođenje, odnosno za izgradnju. Međutim, sa druge strane, za temu adaptacije, odnosno klimatskih promena, nadležan je Sekretarijat za zaštitu životne sredine.“

Kada se u tu jednačinu uključe javna preduzeća zadužena za održavanje, sistem se pretvara u lavirint:

„Tu su JP Gradsko zelenilo, pa onda ako je nešto u okviru stambenih prostora, imamo i Sekretarijat za stambene i komunalne poslove... Za odvodnjavanje JKP Vodovod i kanalizaciju, pa Direkcija ako radimo rekonstrukciju ulice, pa ako dovedemo i parking mesta i javni saobraćaj, eto već i nadležnosti Sekretarijata za saobraćaj, Sekretarijata za javni prevoz... Kada hoćemo da sprovedemo neku od mera u Beogradu, moramo da računamo na čitavu grupu institucija koja se time bavi, pa je nadležnost u najmanju ruku zamršena.“

Čak i mali projekti, poput uređenja desetak školskih dvorišta za adaptaciju na klimatske uslove, morali su da prođu kroz komunikaciju sa Sekretarijatom za obrazovanje i komunalnim preduzećima. Zbog toga Ana Šabanović rešenje vidi u „trajnim“ telima. „Kod nas se radne grupe obrazuju za određeni period i za jedan jedinstveni zadatak. Potrebno je formirati mešo-

vita operativna tela koja bi koordinirala implementaciju strateških i planskih dokumenata. U njima bi trebalo da budu 'operativci' iz nadležnih institucija, koji mogu da obezbede kontinuitet rada, dok je uloga donosilaca odluka da definišu prioritete i pravce razvoja, koje su potvrdili usvajanjem javnih politika. Sve u svemu, klimat-

**LISTOPADNO DRVO LETI
OBEZBEĐUJE HLAD I ZAŠTITU
OD SUNCA, DOK ZIMI ODBACUJE
LIŠĆE I OMOGUĆAVA DA SUNČEVO
ZRAČENJE DOPRE DO
FASADA I PROZORA**

ska adaptacija ne sme da zavisi od jednog političkog mandata.“

Dodatan udarac lokalnom planiranju zadaju odluke koje dolaze sa republičkog nivoa, kroz mehanizam prostornih planova područja posebne namene. „Tu imamo problem nadležnosti sa višeg nivoa upravljanja. Beograd ima prilično 'utegnuta' dokumenta, međutim, za neke delove grada bivaju izuzeti iz njih kroz prostorne planove područja posebne namene, koji se usvajaju na nacionalnom nivou. To znači da takav plan ne mora da bude u saglasnosti sa planom koji je hijerarhijski ispod njega, odnosno ono što je usvojila jedinica lokalne samouprave“, upozorava Ana Šabanović.

Takva praksa stvara presedane koji dovode u pitanje osnovnu gradsku infrastrukturu. „Ti planovi nekada nisu u skladu sa strateškim razvojem grada, pa se šire i na zone sanitarne zaštite vodoizvorišta, dakle direktno ugrožavaju strateški bitno mesto za snabdevanje pijaćom vodom. To je oduzimanje dela teritorije grada i njeno 'razvijanje' bez obzira na neposredno okruženje i njene uloge u nekom većem sistemu grada.“

Na nivou pojedinačne parcele, opet, investitori prate jednostavnu logiku: maksimalna spratnost i zauzetost preračunavaju se u kvadrate za prodaju, dok se zelenilo tretira kao smetnja ili se ozelenjavanje fingira. Kako bi se to sprečilo, neophodno je uvesti parametre koji omogućavaju da se oceni da li su zaista ispunjeni svi uslovi propisani za udeo zelenih površina koje su predviđene urbanističkim planom, i to isključivo kao dopuna postojećem parametru procenat zelenila u direktnom kontaktu sa tlom. „I dokle god mi ne damo konkretnu brojku koja može jasno da se izmeri, teško da možemo da kažemo investitoru ili arhitekti da li je ispunio dovoljan udeo i kvalitet zelenih površina. Mora da se definiše vrednost i mora da se da jasan način izračunavanja.“ Predlog za to je beogradski Ekološki indeks, pripremljen po uzoru na berlinski Biotope Area Factor, kakav već godinama koriste i gradovi poput Londona, Mal-

Datum: 17.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Milica Rilak

Teme: Grad Beograd; Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove; Sekretarijat za komunalne i

Napomena:

Površina: 1802

Naslov: OVAJ GRAD JE NEKADA BACAO HLADOVINU DALEKO

Strana: 36,37,38,39

mea i Stokholma. „Takav indeks ne vrednuje sve zelene površine jednako. Na primer, zelena površina sa drvetom ima veću vrednost od travnate površine, jer obezbeđuje više funkcija: hlad, regulaciju temperature, zadržavanje veće količine vode i unapređuje biodiverzitet. Ako imamo samo travnatu površinu u direktnom kontaktu sa tlom, ona recimo nosi koeficijent 1. Ako imamo drvo, vrednost takvog rešenja raste. Zeleni krov ne može da upije isto vode koliko može i tlo, zeleni krov će biti recimo 0,5. Suština je da tako može da se izmeri da li je investitor zaista obezbedio onoliko zelenih površina kakve su predviđene na određenoj lokaciji, kao i da te površine mogu da budu funkcionalne – da zadrže vodu, da ona ne ode u kišnu kanalizaciju, nego da se u nju sliva ono što je sa samih ulica i trotoara, a da se odvodnjavanje sa objekta reši na njegovoj parceli.“

Međutim, otpor promenama ne dolazi samo od investitora – tu su i gra-

dani koji žele drvorede i hlad, ali teško da bi se u korist „prirode“ odrekli parking mesta. Ana Šabanović ipak podseća na pravilo da što se više parking mesta obezbedi, to će više automobila biti na ulicama.

„Ali ako uklanjamo parking i destimulišemo posedovanje automobila, moramo imati adekvatnu alternativu – udoban, efikasan i pouzdan javni prevoz i bezbedno kretanje alternativnim prevoznim sredstvima.“

Naglašava i da prostora za promenu ima i na (pojedininim) širokim beogradskim saobraćajnicama: „Kao mali, vidljiv korak, traka sa parking-mestima sa jedne strane ulice može da se zameni biciklističkom stazom i trakom zelenila sa drvoredom. Tako nešto može da se primeni na potezu Bulevara cara Dušana i Kraljice Marije, Bulevara kralja Aleksandra ili Bulevara despota Stefana... To su sve saobraćajnice koje imaju po nekoliko traka i koje u nekim delovima imaju duplo parkiranje. Nije čak ni loše da postoji zelena traka

između pešačke i biciklističke staze, da se ne dešava da, kada šetate, slučajno predete na biciklističku stazu. Takve intervencije mogu biti i način da se postepeno menja svest o tome kako koristimo javni prostor.“

Na kraju krajeva, za Anu Šabanović priča o adaptaciji Beograda na izmenjene klimatske uslove svodi se na staro pravilo da je uvek lakše sprečiti nego lečiti.

„Uvek je lakše i bolje i kvalitetnije da postojeću zelenu površinu ostavimo takvom i da je unapredimo, da je umrežimo da postane deo sistema zelenih površina, nego da rušimo nešto što je na njoj izgrađeno. Jer kad rušimo, to tlo je već zagađeno, ono nema isti kvalitet, moramo prvo da radimo remedijaciju tla“, upozorava.

Mnogo je, kaže, skuplji i duži proces kada nešto popravljamo.

„I zato ne bih rekla da su nam nužno potrebna 'radikalna' rešenja, potrebne su nam sistemske i dugoročne promene koje se dosledno sprovede.“ **N**

Datum: 17.09.2026

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Gradska javna komunalna preduzeća i javna preduzeća Beograda

Naslov: **ТОПЛАНЕ СПРЕМНЕ ЗА ЗИМУ, ДЖЕР НИЈЕ**

Napomena:

Površina: 635

Strana: 8,9

У ВЕЋИНИ ГРАДСКИХ ЕЛЕКТРАНА УВЕЛИКО ТРАЈУ

Екипа "Новости"

ГРЕЈНА сезона је пред вратима и у топланама истичу да ће спремно дочекати прве хладне дане. Новчаници већине грађана међутим, неће бити спремни за поскупљења која се најављују. Тренутно је за утопљивање 50 квадрата потребно од 2.800 у Пожаревцу до 8.000 динара у Београду. А са новим, вишим ценама, разлике у загревању станова између градова биће све веће.

Београђанима би на адресе од октобра могли да стижу виши рачуни, јер су ЈКП "Београдске електране" недавно упутиле захтев за повећање грејања од 9,4 одсто. За стан од 50 квадрата, месечни издатак за грејање је 7.697 динара, ако дође до промене ценовника Београђани ће плаћати 8.423 динара.

Поскупљења се од октобра очекују у престоници и то за 9,4 одсто, као и у Нишу од 4,5 процената

- Код наплате по утрошку предлаже се смањење варијабилног дела (енергије) и са 8,21 на 7,76 динара (без ПДВ) по киловат-сату. Цена фиксног дела за снагу у стамбеном простору се повећава са 6.350 на 7.494 динара (без ПДВ) по киловат-часу годишње - пише у документу.

И у Нишу је све спремно за предстојећу грејну сезону. Нишли је међутим, очекује и нова цена грејања, јер су "Топлане" предложиле поскупљење од 4,5 одсто. Тако ће вари-

ТОПЛАНЕ ЗА ЗИМУ,

Рачун за загревање 50 квадрата у

јабилни део цене бити повећан са 7,15 на 7,19 динара по киловат-сату, док би фиксни део са досадашња 42,74 порастао на 49,44 динара по квадрату. Као разлози за поскупљење наведене су цене енергената на тржишту и повећање минималне зараде. За стан од 50 квадрата месечни рачун би, према речима директора "Градске топлане" Живојина Тасића, са 8.050 динара, колико је износио у марту ове године, порастао на око 8.350 динара. Нове цене грејања важиће највероватније од октобра.

- Сви радови у ова три месеца пред сезону завршавају се на време и очекујемо да све буде готово пре 1. октобра, када ће почети топле пробе. Грејна сезона почеће 15. октобра, а уколико буду неуобичајено ниске температуре, можемо кренути већ од 1. октобра - каже Тасић.

Директор ЈКП "То-

Без промене

АКО не буде већих поремећаја на тржишту гаса, цена даљинског грејања у Новом Саду у новој грејној сезони остаће непромењена. У унапређење грејног система "Новосадска топлана" инвестирала је 826 милиона динара. На систему даљинског грејања је 116.000 потрошача.

плана-Лозница" Горан Горданић каже да од 21. септембра почиње пуњење система где је дошло до пражњења због радова у појединим становима. План је да до 1. октобра напуне систем и буду оперативно спремни за почетак сезоне. Цена услуга и ове сезоне се неће мењати. ЈКП "Топлана" у Зрењанину, након завршених радова на реконструкцији система, потпуно спремно дочекује почетак нове сезоне. Засад није у плану никакво повећање цена услуга. У Врању су у току хладне пробе за предстојећу сезону грејања. Директор ЈП "Нови дом" који греје 80.000 квадрата у овом граду Горан Петровић каже да је најважније да су ремонти завршени у року. Цена грејања од 118 динара по квадрату, без ПДВ се до краја године неће мењати, с обзиром на то да је повећана почетком године.

Datum: 17.09.2026

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Gradska javna komunalna preduzeća i javna preduzeća Beograda

Naslov: **TOPLANE SPREMNE ZA ZIMU, DŽEP NIJE**

Napomena:

Površina: 635

Strana: 8,9

ПРИПРЕМЕ ЗА ГРЕЈНУ СЕЗОНУ

СПРЕМНЕ ЏЕП НИЈЕ

Пожаревцу 2.800, у Београду 8.000

Фото Д. А.

У нову грејну сезону Суботичани улазе без поскупљења. У ЈКП "Суботичка топлана", које греје око 10.000 станова, кажу да тренутне цене енергената засада не изискују промене. Планирани радови на ремонту постројења већ су обављени, а функционалне пробе система почеле су 15. септембра. Овогодишњи ремонт није захтевао веће радове на дистрибутивној мрежи.

У Пожаревцу још нема најава топлих

А", чија постројења раде у све три смене.

Последње повећање цене грејања у Ужицу било је 1. јануара и то за шест одсто, односно за око осам динара више по квадрату. Главни разлог био је константан раст трошкова енергената. Цена грејања износи 143,10 динара по квадрату. Месечни рачун за централно грејање стана од 50 квадрата су 7.155, односно око 86.000 динара за годину дана. Сада нема новог захтева за повећањем цене грађана.

Корисници даљинског грејања у Краље-

Инвестиције у Шапцу

ПРИПРЕМЕ за грејну сезону у Шапцу приводе се крају, а обезбеђене су и потребне количине енергената, каже Ђорђе Кирић, директор ЈКП "Топлана-Шабац". У топлани "Тркалиште" уграђен је нови горионик на природни гас са гасном рампом, у инвестицији вредној 27,2 милиона динара. Засада нема најава поскупљења грејања, а евентуалне промене зависе од цена енергената и других трошкова.

проба са којима се, најчешће, креће почетком октобра. Такође, нема ни најава нових цена грејања, које су последњи пут повећане пре две године, за око 12 одсто. Од тада, месечни рачун за грејање, за просечни стан од 50 квадрата, износи око 2.800 динара. Грејање се корисницима у Пожаревцу обезбеђује 24 сата, јер се као енергент користи топла вода из ТЕ "Костолац

ву немају разлога за бригу пред предстојећу зиму, јер овдашња "Топлана" спремно дочекује грејну сезону. Сви планирани ремонти обављени су током летњих месеци, а у току је пуњење инсталација, и уследиће топле пробе. После прошлогодишњег поскупљења од 11 одсто није најављено ново повећање цена, па ће Краљевчани и даље плаћати 121,95 динара по квадрату. ■

Datum: 17.09.2026

Medij: Politika

Rubrika: Beograd

Autori: redakcija

Teme: Gradske opštine

Napomena:

Površina: 55

Naslov: Izgradnja pešačkog mosta u Rakovici

Strana: 14

Изградња пешачког моста у Раковици

Део Раковице у близини Спортског центра, где се налази железничка пруга, ускоро би могао да добије дуго очекивани пешачки мост. Због тога су пре неколико дана у Улици патријарха Димитрија почели геодетски радови и снимање терена како би се прикупили неопходни подаци за пројектовање пасареле.

Изградња пешачког моста планирана је да би се пешацима омогућило безбедније и лакше кретање преко пруге. Осим пасареле, пројектом је предвиђена и градња кружне саобраћајнице чиме ће се додатно побољшати организација саобраћаја у овом делу насеља.

Изградња пасареле део је планираног проширења Улице патријарха Павла коју је иницирала општина Раковица у сарадњи са градом.

Б. В.

Datum: 17.09.2026

Medij: Dnevnik

Rubrika Aktuelna

Autori: redakcija

Teme: Gradske opštine

Napomena:

Površina: 331

Naslov: Vučević: Odgovorna politika vodi u razvoj

Strana: 1,4

**ЛИДЕР СНС С ГРАЂАНИМА
БЕОГРАДСКИХ ОПШТИНА**

**Вучевић:
Одговорна
политика води
у развој**

стр. 4

Datum: 17.09.2026

Medij: Dnevnik

Rubrika: Aktuelna

Autori: redakcija

Teme: Gradske opštine

Napomena:

Površina: 331

Naslov: Vučević: Odgovorna politika vodi u razvoj

Strana: 1,4

ЛИДЕР СНС С ГРАЂАНИМА
БЕОГРАДСКИХ ОПШТИНА

Вучевић: Одговорна политика води у развој

Председник Српске напредне странке Милош Вучевић разговарао је јуче са грађанима, привредницима и пољопривредницима у Рипњу, Раковици и Железнику и том приликом истакао да успех државе има пуни смисао тек када га свака породица осети. „Сваки резултат мора да се осети у животу људи. Успех државе има пуни смисао тек када га свака породица осети и кроз сигурнији

је отворено разговарао о изазовима са којима се суочавају и дефинисао шта је потребно додатно унапредити. Истакао је да је много тога урађено како би се ојачали привредни амбијент и обезбедили предвидивост пословања, без које, како каже, нема економског успеха. „Већ 14 година имамо стабилан курс динара, што старије генерације памте као готово незамисливо. Стабилност пружа

Успех државе има пуни смисао тек када га свака породица осети и кроз сигурнији приход, боље услуге и мање времена изгубљеног у свакодневном путовању

приход, боље услуге и мање времена изгубљеног у свакодневном путовању”, истакао је Вучевић у Рипњу у разговору са грађанима. Вучевић је на Инстаграму објавио да је од грађана хтео да чује шта би још требало да се уради и да СНС преузме одговорност за сваки наредни корак, јер је, додаје, разговор са грађанима темељ одговорне политике. Нагласио је да се прави резултати мере квалитетом живота сваког човека, у сваком насељу и сваком делу Србије. Вучевић је истакао и да је у Раковици имао одличан састанак са привредницима и предузетницима, са којима

људима сигурност, али и храброст да инвестирају, запошљавају, проширују пословање и развијају предузетнички дух. Зато ћемо наставити са слушањем привредника и заједно стварамо још боље услове за рад, нове инвестиције и снажнији економски раст Србије”, поручио је Вучевић. Према његовим речима, блокаде и нестабилност имају цену коју плаћа сваки грађанин и зато би грађани требало добро да размисле коме дају поверење, истичући да држава није играчка, као и да избори нису игра. „Само уједињена Србија је Србија која побеђује”, поручио је Вучевић. ■

Datum: 17.09.2026

Medij: Politika

Rubrika: Politika

Autori: redakcija

Teme: Gradske opštine

Napomena:

Površina: 306

Naslov: Vučević: Uspех државе има пуни смисао када га свака породица осети

Strana: 5

Вучевић: Успех државе има пуни смисао када га свака породица осети

Председник Српске напредне странке Милош Вучевић разговарао је јуче са грађанима, привредницима и пољопривредницима у Рипњу, Раковици и Железнику и том приликом истакао да успех државе има пуни смисао тек када га свака породица осети. „Успех државе има пуни смисао тек када га свака породица осети и кроз сигурнији приход, боље услуге и мање времена изгубљеног у свакодневном путовању”, истакао је Вучевић у Рипњу у разговору са грађанима. Вучевић је на „Инстаграму” објавио да је од грађана хтео да чује шта би још требало да се уради и да СНС преузме одговорност за сваки наредни корак, јер је, додаје, разговор са грађанима темељ одговорне политике.

Нагласио је да се прави резултати мере квалитетом живота сваког човека, у сваком насељу и сваком делу Србије. Истакао је да је много тога урађено како би се ојачали привредни амбијент и обезбедили предвидивост пословања, без које, како каже, нема економског успеха, преноси Танјуг. „Већ 14 година имамо стабилан курс динара, што старије генерације пам-

Принтскрин/Инстаграм

Милош Вучевић у посети београдским општинама

те као готово незамисливо. Стабилност пружа људима сигурност, али и храброст да инвестирају, запошљавају, проширују пословање и развијају предузетнички дух. Зато ћемо наставити са слушамо привреднике и заједно стварамо још боље услове за рад, нове инвестиције и снажнији економски раст Србије”, поручио је Вучевић. Истакао је да је „наш план јасан раст БДП-а од четири одсто у 2027”. „То није само статистички податак, то значи веће плате и пензије, више новца за путеве и пруге, нове вртиће, школе, домове здравља и болнице, снажнију војску и сигурнију будућност сваке породице”, нагласио је Вучевић.

Datum: 17.09.2026

Medij: Srpski telegraf

Rubrika Sport

Autori: redakcija

Teme: Sekretarijat za sport i omladinu Grada Beograda

Napomena:

Površina: 167

Naslov: Predstavili školski sport u Srbiji

Strana: 30

TANASKOVIĆ I ĐURIĆ MEĐU GOSTIMA MEĐUNARODNOG DŽUDO-TAKMIČENJA U BUDIMPEŠTI **Predstavili školski sport u Srbiji**

U Budimpešti je održan IJF Hungary Grand Slam 2026, jedan od značajnih događaja u međunarodnom džudo-kalendaru, koji okuplja najbolje svetske džudiste, ali i istaknute predstavnike međunarodne sportske zajednice.

Na poziv Mariusa Vizera, predsednika Međunarodne džudo

federacije (IJF), predsednik Svetske školske federacije (ISF) Željko Tanasković i generalni sekretar Beogradske asocijacije za školski sport Slobodan Đurić boravili su u Budimpešti od 10. do 14. septembra i prisustvovali takmičenju koje je na najvišem nivou organizovano u Sport Areni.

Tokom boravka u Budimpešti

predsednik Tanasković imao je niz razgovora s predstavnicima međunarodne sportske zajednice.

Jedan od važnih događaja bila je i prestižna gala večera, koja je okupila vodeće ljude svetskog džuda, kao i predstavnike velikih međunarodnih sportskih institucija, među kojima su bili

Međunarodni olimpijski komitet, Međunarodna federacija školskog sporta, Svetska federacija fidžital sporta, predstavnici vlade Mađarske i mnogi drugi. Đurić je u razgovorima istakao velika ulaganja u celokupan sport u Srbiji i Beogradu, od Ministarstva sporta i Sekretarijata za sport i omladinu Beograda.

FOTO: SSSS

